

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 25. novembrī
(OR. en)

14875/16

**Starpiestāžu lieta:
2016/0359 (COD)**

**JUSTCIV 310
EJUSTICE 191
ECOFIN 1120
COMPET 617
EMPL 500
CODEC 1744**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2016. gada 23. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2016) 723 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2016) 723 *final*.

Pielikumā: COM(2016) 723 *final*

Strasbūrā, 22.11.2016.
COM(2016) 723 final

2016/0359 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātspējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 357 final}

{SWD(2016) 358 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

Maksātnespējas noteikumi aptver plašu pasākumu loku – agrīnu iejaukšanos, pirms komercsabiedrība nonāk lielās grūtībās, laikus veiku pārstrukturēšanu, lai nodrošinātu, ka tiek saglabāti pastāvētspējīgi uzņēmumi, aktīvu likvidāciju, kad komercsabiedrības citādi nevar tikt glābtas un, visbeidzot, tā dēvēto otro iespēju godīgiem uzņēmējiem parādsaistību dzēšanas veidā.

Labi funkcionējošs maksātnespējas regulējums, kas reglamentē visus šos pasākumus, ir labas komercdarbības vides būtiska sastāvdaļa, jo tas atbalsta tirdzniecību un ieguldījumus¹, palīdz radīt un saglabāt darbvietas, un palīdz tautsaimniecībām vieglāk absorbēt ekonomikas satricinājumus, kuri izraisa ienākumus nenesošu aizdevumu un bezdarba apjoma pieaugumu. Tās visas ir Eiropas Komisijas galvenās prioritātes.

Maksātnespējas lietām ir stipri izteikta Savienības dimensija. Vienotais tirgus, kurā arvien pieaug savstarpējās saiknes un ir arvien stiprāk izteikta digitālā dimensija, nozīmē, ka, ņemot vērā tādus aspektus kā klientu loks, piegādes ķēde, darbības jomas, ieguldītāju un kapitāla sastāvs (šeit minot tikai dažus), ļoti nedaudzas komercsabiedrības darbojas tikai vienas valsts mērogā. Svarīgi ir tas, ka maksātnespējas lietas arī attur no pārrobežu darbības paplašināšanas un ieguldīšanas. Daudzi ieguldītāji kā vienu no galvenajiem iemesliem neieguldīšanai vai komerciālo attiecību nedibināšanai ārpus savas valsts min nenoteiktību attiecībā uz maksātnespējas noteikumiem vai risku, ka citā valstī pastāv garas vai sarežģītas maksātnespējas procedūras. Tādējādi augstāka saskaņotības pakāpe maksātnespējas tiesību nozarē ir būtiski svarīga labi funkcionējošam vienotajam tirgum un patiesai kapitāla tirgu savienībai. Tādēļ šis problēmjautājums jau ilgi ir piesaistījis ievērojamu interesi ES mērogā.

Maksātnespējas un pārstrukturēšanas procedūru saskaņības palielināšana veicinātu tiesiskās noteiktības pieaugumu pārrobežu ieguldītājiem un iedrošinātu laikus pārstrukturēt finansiālās grūtībās nonākušas, bet pastāvētspējīgas komercsabiedrības. Neefektīvi un atšķirīgi maksātnespējas tiesību akti sagādā ieguldītājiem grūtības novērtēt kredītrisku, it īpaši tad, ja viņi/tie apsver veikt pārrobežu ieguldījumus. Pārrobežu risku dalīšanas apjoma palielināšana, kapitāla tirgu stabilitātes un likviditātes palielināšana un ES uzņēmumiem pieejamā finansējuma avotu dažādošana padziļinās finanšu integrāciju, mazinās izmaksas saistībā ar kredīta saņemšanu un palielinās ES konkurētspēju.

Pārstrukturēšana un maksātnespēja

Pašlaik Eiropā puse no visiem uzņēmumiem pastāv mazāk par 5 gadiem². Kopš ekonomikas krīzes kulminācijas 2009. gadā ir pieaudzis komercsabiedrību maksātnespējas gadījumu skaits, un tas joprojām ir liels, lai gan šķiet, ka patlaban šī tendence apvēršas. Vairākās

---

¹ Komisijas gada izaugsmes pētījumā par 2016. gadu (COM(2015) 690 *final*, 26.11.2015.) ir tieši formulēts, ka “maksātnespējas regulējum[a], kas labi darbojas” nozīme ir atzīstama par izšķiroši svarīgu lēmumiem par ieguldījumiem.

² Dati no *Flash Eurobarometer* 354 (2012.), kurā teikts arī tas, ka 43 % no eiropiešiem nedibinātu uzņēmums, jo viņi baidās piedzīvot neveiksmi (72. lpp.).

dalībvalstīs ir vērojama tendence pastāvētspējīgus uzņēmumus, kas nonākuši finansiālās grūtībās, virzīt uz likvidāciju, nevis agrīnu pārstrukturēšanu. Tiek lēsts, ka Eiropas Savienībā ik gadu 200 000 (jeb ik dienu 600) uzņēmumu tiek likvidēti bankrota dēļ, un tas tiešā veidā izraisa 1,7 miljonu darbvieta zaudēšanu. Katrs ceturtais no tiem ir pārrobežu maksātnespējas gadījums, t. i., iesaistīti ir kreditori un parādnieki no vairākām ES dalībvalstīm.³ Ievērojama procentuālā daļa no komercsabiedrībām un ar tām saistīto darbvieta varētu tikt glābta, ja preventīvās procedūras pastāvētu visās dalībvalstīs, kur tām ir uzņēmumi, aktīvi vai kreditori. Turklāt laikus veiktas preventīvās pārstrukturēšanas procedūru pieejamība nodrošinātu, ka pasākumi tiek veikti, pirms komercsabiedrības sāk nepildīt savas ar aizņēmumiem saistītās maksājumu saistības. Tas veicinātu to, ka tiek mazināts risks, ka cikla lejupslīdes stadijās aizdevumi kļūst par ienākumus nenesošiem aizdevumiem, un tādējādi tiktu samazināta saistītā negatīvā ietekme uz finanšu sektoru. Tomēr pārrobežu dimensija un atšķirīgu maksātnespējas regulējumu izmaksas ir daudz lielākas. Pirmkārt, lai gan kreditoru piegādes ķēdē varētu būt piegādātāji, kuri ir izteikti iekšzemes uzņēmumi, piegādātājs, kas piedzīvo finansiālas grūtības un nevar tikt glābts, tomēr var radīt negatīvu ietekmi, kura var izraisīt pārrobežu komercsabiedrības maksātnespēju. Šo pārrobežu maksātnespējas gadījumu ietekme varētu būt ārkārtīgi liela, jo, visticamāk, tie attiecas uz lielākiem uzņēmumiem. Otrkārt, daži komercsabiedrību pārrobežu kreditori (it īpaši MVU) varētu izvēlēties atteikties no pārrobežu prasījumiem, jo to izpildes panākšana ir saistīta ar pārāk lielām izmaksām, piemēram, ja ir nepieciešamas vietējo juristu konsultācijas. Visbeidzot, ir sagaidāms, ka turpmākās norises vienotajā tirgū izraisīs to, ka pārrobežu darījumus veiks arvien vairāk komercsabiedrību un ka tādēļ būs vairāk maksātnespējas gadījumu ar pārrobežu ietekmi. Piemēram, inovatīvām komercsabiedrībām ir nepieciešams lielāks tirgus, lai tās spētu attīstīties un izvairīties no maksātnespējas pirmajos 5 gados.

Dalībvalstu pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumu kvalitāte tieši ietekmē kreditoru naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus. Pasaules Bankas rādītāji liecina, ka Eiropas Savienībā naudas līdzekļu atgūšanas rādītāju diapazons sniedzas no 30 % Horvātijā un Rumānijā līdz 90 % Beļģijā un Somijā.⁴ Naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji augstāki ir to valstu ekonomikā, kurās pārstrukturēšana ir visplašāk izplatītais maksātnespējas process. Šādās ekonomikās ir sagaidāms, ka kreditori atgūst vidēji 83 % no saviem prasījumiem, savukārt likvidācijas procedūrās vidējais rādītājs ir 57 %.⁵ Lai gan šie iznākumi atspoguļo arī ekonomikas faktoros, piemēram, vispārējo ekonomikas stāvokli, tie parāda, cik svarīgs ir vispusīgs maksātnespējas regulējums, kas nostiprināts stabilā institucionālajā un kultūras vidē un sniedz labākus rezultātus plašai sabiedrībai.

Preventīvās pārstrukturēšanas procedūru elementi, kas ietekmē to iedarbīgumu un līdz ar to arī izglābto uzņēmumu skaitu un to ilgtermiņa pastāvētspēju, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Piemēram, iedarbīgam regulējumam būtu jāparedz, ka uzņēmumam, kuram ir grūtības, pēc iespējas ātri ir pieejama preventīvā pārstrukturēšana. Tomēr vairākās dalībvalstīs parādnieki nevar pārstrukturēt savus parādus pret kreditoriem, pirms tie ir kļuvuši faktiski maksātnespējīgi, vai, ja tie to var, tiem ir jāizpilda piekļuves nosacījumi, kas ir ļoti stingri vai ir saistīti ar lieliem izdevumiem.

Arī pārstrukturēšanas apspriešanas atbalstīšanai paredzēto atsevišķo izpildes panākšanas pasākumu apturēšanas nosacījumi ir ļoti dažādi: dažās valstīs šāda apturēšana nav iespējama,

³ Komisijas dienestu darba dokuments *Impact Assessment accompanying Commission Recommendation on a New Approach to Business Failure and Insolvency*, SWD(2014) 61 final, 12.3.2014., 2. lpp.

⁴ *World Bank Doing Business Index 2016*.

⁵ *World Bank Doing Business Index 2016*.

savukārt pārējās ir vērojami ļoti dažādi ilguma un izņēmumu varianti. Ja plānus pieņem kreditori, dalībvalstīs pastāvošie noteikumi lielā mērā atšķiras attiecībā uz kategoriju izveidi, pārstrukturēšanas iespējamību vienīgi ar konkrētu kreditoru piedalīšanos, vienlaikus atstājot neskartas neiesaistīto kreditoru tiesības, nepieciešamo vairākumu un nosacījumiem, ar kādiem tiesa vai administratīvā iestāde apstiprina pārstrukturēšanas plānu. Dalībvalstu vidū pastāv arī dažādība jauna finansējuma un pagaidu finansējuma aizsardzības (kas ir būtiska pārstrukturēšanas plāna panākumu nodrošināšanai) ziņā: tā sniedzas no aizsardzības minimuma (pret apstrīdēšanas prasībām) līdz turpmākās maksātnespējas procedūrās paredzētai prioritātei pār esošajiem parādiem. Visbeidzot, tiesu vai administratīvo iestāžu un to iecelto praktizējošo speciālistu iesaistīšanās pakāpe sniedzas no minimālas līdz pilnīgai iesaistei.

Šādas dažādības dēļ ir faktiski neiespējami sagatavot pārstrukturēšanas plānu pārrobežu koncernam (sabiedrību grupai) ar meitassabiedrībām vairāk nekā divās dalībvalstīs⁶.

Otrā iespēja

Daudzās dalībvalstīs ir nepieciešami vairāk nekā 3 gadi, lai bankrotējuši, tomēr godīgi uzņēmēji varētu dzēst savas parādsaistības un no jauna atsākt darbību. Neefektīvi otrās iespējas regulējumi izraisa to, ka uzņēmēji nevar izkļūt no parādu sloga vai tiek ievilkti melnajā ekonomikā, vai arī viņiem nākas pārcelties uz valsti ar atšķirīgu tiesību sistēmu, kur ir pieejams labvēlīgāks regulējums. Pārcelšanās ir dārga kreditoriem, kuriem tad nākas rēķināties ar papildu risku, ka uzņēmējs citā tiesību sistēmā varētu panākt saistību dzēšanu īsākā laikposmā. Pārcelšanās ir saistīta arī ar lielām ekonomiskām un cilvēkresursu izmaksām uzņēmējiem, jo saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 2015/848 par maksātnespējas procedūram⁷ uzņēmējam var būt pienākums konkrētā dalībvalstī jābūt veikušam uzņēmējdarbību vismaz konkrētu laika posmu, pirms viņam ir ļauts iesniegt pieteikumu par saistību dzēšanu šajā tiesību sistēmā. Turklāt pierādījumi liecina, ka īsāki aistību dzēšanas laikposmi pozitīvi ietekmē gan patērētājus, gan ieguldītājus, jo viņi/tie ātrāk atgriežas atpakaļ patēriņa un ieguldīšanas ciklos. Tas savukārt stimulē uzņēmējdarbību.

Dažās dalībvalstīs ar parādsaistību dzēšanu vien var nepietikt, lai uzņēmējam ļautu sākt jaunu komercdarbību, piemēram, ja bankrota gadījumā tiek izdots diskvalifikācijas lēmums, kas attiecas uz ilgāku laikposmu un kas var tikt izdots, neņemot vērā to, vai uzņēmējs rīkojās labticīgi. Lai godīgiem uzņēmējiem dotu iedarbīgu otro iespēju, arī diskvalifikācijai, kas saistīta ar pārmērīgām parādsaistībām, vajadzētu būt ar ierobežotu termiņu, lai tā beigtos vēlākais tad, kad beidzas saistību dzēšanas laikposms. Prasībām par personas datiem, kas tiek izmantoti saistībā ar parādnieka pārmērīgajām parādsaistībām, vajadzētu būt atbilstošām un nozīmīgām un attiekties tikai uz to, kas ir nepieciešams datu apstrādes vajadzībām, un tie būtu jāuzglabā formā, kas dod iespēju identificēt datu subjektu ne ilgāk, kā ir nepieciešams konkrētajam nolūkam, ar kādu personas dati tiek apstrādāti. Vispārīgajā datu aizsardzības regulā⁸, kas aizstās Direktīvu 95/46/EK un ko piemēros no 2018. gada 25. maija, ir papildus precizēts tiesiskais regulējums un prasības attiecībā uz personas datu apstrādi.

⁶ Robert van Galen, Stephan Madaus, *Corporate Rescue*, 2013., 52. lpp.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūram (OV L 141, 5.6.2015., 19. lpp.).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

Fizisku personu pārliekas parādsaistības ir liela ekonomiska un sociāla problēma. 11,4 % Eiropas iedzīvotāju pastāvīgi kavē maksājumus, bieži vien maksājumus par sabiedriskajiem pakalpojumiem⁹. Tas galvenokārt ir saistīts ar nelabvēlīgu makroekonomikas vidi finanšu un ekonomikas krīzes kontekstā (piem., bezdarbs) apvienojumā ar personīgiem apstākļiem (piem., laulības šķiršana, slimība).

Tas ietekmē ne tikai uzņēmējus. Valstu maksātspējas tiesību aktos patērētāju statuss lielā mērā tiek reglamentēts vienādi, tomēr ne visās dalībvalstīs. Tas izraisa ar dalībvalstu sociālās nodrošināšanas sistēmām saistīto izmaksu palielināšanos un ekonomiskas sekas, piemēram, patēriņa un darbaspēka aktivitātes samazināšanos un izaugsmes iespēju neizmantošanu.

Pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas vispārējs iedarbīgums

Pārstrukturēšanas, maksātspējas un saistību dzēšanas procedūru pārmērīgais ilgums vairākās dalībvalstīs ir svarīgs faktors, kas ietekmē naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus un ieguldītājus attur no komercdarbības tiesību sistēmās, kurās pastāv risks, ka procedūras notiks pārāk ilgi. Pusē dalībvalstu maksātspējas lietas tiek pabeigtas 2–4 gados¹⁰. Izņemot trīs dalībvalstis, procedūru ilgums pēdējos 4 gados nav uzlabojies, un divās dalībvalstīs procedūru ilgums tajā pašā laikā pat pieauga. Konkrētie aspekti, kuriem ir svarīga nozīme procedūru ilgumā, ir tiesnešu specializācijas pakāpe un līdz ar to viņu spēja ātri pieņemt lēmumus, pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu profesionālisms un elektronisko saziņas līdzekļu izmantošana šādās procedūrās. Maksātspējas procesa administratoru un tiesnešu specializācija un digitālu rīku pieejamība var lielā mērā līdzēt mazināt procedūru ilgumu, mazināt izmaksas un uzlabot palīdzības vai uzraudzības kvalitāti.

Lai gan cikliskie apstākļi ir uzlabojušies, ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvars, kas lielākajā daļā dalībvalstu pēc ekonomikas krīzes strauji palielinājās, joprojām ir liels. Liels ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvars tieši ietekmē banku spēju atbalstīt izaugsmi¹¹. Dažās dalībvalstīs mērķtiecīgām reformām ir bijusi pozitīva ietekme. Tomēr tas, ka Eiropas Savienībā joprojām ir tik augsts ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvars, liecina par nepieciešamību veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu, ka nenostiprinās negatīvā atgriezeniskā saikne starp sliktu aktīvu kvalitāti, atpaliekošo kreditēšanas attīstību un lēnu izaugsmi. Pasākumi, ar kuriem paredzēts palielināt pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas regulējumu iedarbīgumu, veicinātu to aizdevumu efektīvu pārvaldību, kuru saistības netiek izpildītas, un mazinātu ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanos banku bilancēs¹². Tie arī veicinātu kreditoru sagaidāmās atlikušās vērtības uzlabošanu, pieļaujot, ka parādniekiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās, tiek veikta agrāka un ātrāka pārstrukturēšana vai noregulējums. Visbeidzot, ar to palīdzību var arī izvairīties no turpmākas ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanās, jo ar aizdevumiem, kuru līguma izpilde tiek pārtraukta,

⁹ http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/reference_studies_documents/docs/part_1_synthesis_of_findings_en.pdf.

¹⁰ ES rezultātu pārskats tiesiskuma jomā par 2016. gadu.

¹¹ Kā teikts SVF IV panta pārskatā par eurozonu, "liels ienākumus nenesošu aizdevumu un parādsaistību apjoms ir bremsējis banku aizdevumu piešķiršanu un ieguldīšanu, tādējādi ierobežojot labvēlīgāku finansēšanas nosacījumu ietekmi; IMF: *Euro Area Policies – Selected Issues, IMF Country Report No. 15/205, July 2015, Euro Area Policies, IMF Country Report No. 15/2014, July 2015*, 61. lpp.

¹² "Ceļā uz banku savienības izveides pabeigšanu", Eiropas Komisija, COM(2015) 587 final, 2015. gada 24. novembris.

saistīto parādu piedziņa varētu tikt panākta efektīvāk. Izpildes panākšanas regulējumu tiesiskās vides uzlabošana nevarēs pilnīgi atrisināt esošo ienākumus nenesošu aizdevumu problēmu gadījumos, kad parādu piedziņas process jau ir sācies. Tomēr tiesu varas vides stiprināšana varētu līdzēt paātrināt procesa atlikušās stadijas. Šādā veidā maksātnespējas tiesību reformas var papildināt citas ES mērogā notiekošas reformas banku nozarē un attiecībā uz kapitāla tirgiem.

Priekšlikuma mērķis

Priekšlikuma galvenais mērķis ir to nozīmīgāko kapitāla brīvas aprites šķēršļu samazināšana, kuri izriet no atšķirībām dalībvalstu pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumos. Nolūks ir panākt, ka visās dalībvalstīs tiek ieviesti galvenie principi par iedarbīgiem preventīvās pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumiem un pasākumi, ar kuriem paredzēts visu veidu maksātnespējas procedūras padarīt efektīvākas, samazinot to ilgumu un saistītās izmaksas un uzlabojot to kvalitāti. Konkrētāk, šādu regulējumi mērķis ir palīdzēt palielināt ieguldīšanas un nodarbinātības iespējas vienotajā tirgū, mazināt pastāvētspējīgu komercsabiedrību nevajadzīgas likvidācijas gadījumu skaitu, izvairīties no nevajadzīgas darbvieta zaudēšanas, novērst ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanos, atvieglot pārrobežu pārstrukturēšanu, kā arī mazināt izmaksas un palielināt iespējas godīgiem uzņēmējiem, kuriem tiek dota iespēja atsākt darbību no jauna.

Papildus galvenajiem principiem ir nepieciešami mērķtiecīgāki noteikumi, kas pārstrukturēšanas regulējumus padarītu efektīvākus. Noteikumiem par komercsabiedrību vadītāju rūpības pienākumu pirms maksātnespējas arī ir svarīga nozīme uzņēmumu glābšanas, nevis likvidācijas, prakses attīstīšanā, jo tie iedrošina veikt agrīnu pārstrukturēšanu, novērš ļaunprātīgu rīcību un kreditoru zaudējumus, no kuriem var izvairīties. Tikpat svarīgi ir noteikumi par agrīnas brīdināšanas rīkiem.

Ar šo priekšlikumu netiek saskaņoti maksātnespējas pamataspekti, piemēram, noteikumi par maksātnespējas procesa uzsākšanas nosacījumiem, vienotu maksātnespējas definīciju, prasījumu prioritātes secību un apstrīdēšanas prasībām vispārīgi. Lai gan šādi noteikumi būtu lietderīgi, lai sasniegtu pilnīgu pārrobežu tiesisko noteiktību, kā sabiedriskajā apspriešanā apliecinājušas daudzas ieinteresētās personas¹³, šķiet, ka pašreizējā dažādība dalībvalstu tiesību sistēmās maksātnespējas procesa ziņā ir pārāk liela, lai to varētu pārvarēt, ņemot vērā daudzās saiknes starp maksātnespējas tiesībām un saistītajām dalībvalstu tiesību nozarēm, piemēram, nodokļu, darba un sociālā nodrošinājuma tiesībām. Reglamentējošu normu saskaņošana varētu prasīt tālejošas izmaiņas komerciesībās, civiltiesībās un komercsabiedrību tiesībās, savukārt elastīgas normas ir saistītas ar risku, ka ar tām nevar panākt vēlamās izmaiņas. Turklāt noteikumi par prasījumu iesniegšanu un pārbaudīšanu, kuri minēti Komisijas 2012. gada decembra paziņojumā¹⁴, ir visai nenozīmīgi, ņemot vērā uzlabojumus, kas panākti ar Maksātnespējas regulu¹⁵.

Tāpēc šajā priekšlikumā galvenā uzmanība ir pievērsta to vissvarīgāko problēmu risināšanai, kuras varētu būt iespējams atrisināt normu saskaņošanas veidā. Ir nepieciešams pielāgot

¹³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/160321_en.htm

¹⁴ Eiropas Komisija, "Jauna Eiropas pieeja neveiksmīgai uzņēmējdarbībai un maksātnespējai", COM (2012) 742 final.

¹⁵ OV L 141, 19. lpp.

maksātnespējas procedūras tā, lai dotu iespēju parādniekiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās, veikt agrīnu pārstrukturēšanu. Noteikumos, kas to veicinātu, ir nepieciešams paredzēt, ka tiek atcelts pienākums pieteikt maksātnespēju, kamēr parādnieks vēl atrodas formālā pārstrukturēšanas procesā, jo citādi šāda iesniegšana varētu liegt sasniegt pārstrukturēšanas mērķus un apstrīdēšanas prasību regulējums maksātnespējas procedūrās, lai aizsargātu darījumus, kas noslēgti labticīgi nolūkā veikt parādnieka preventīvo pārstrukturēšanu. Šis priekšlikums ietver arī ar maksātnespēju saistītus pasākumus, kas tieši ietekmē procedūru ilgumu, piemēram, tiesnešu specializāciju un praktizējošo speciālistu profesionālismu, kā arī pasākumus, kuri cieši saistīti ar preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, piemēram, jauna finansējuma aizsargāšanu pret apstrīdēšanas prasībām.

Lai veicinātu uzņēmējdarbību, uzņēmēji un komercsabiedrību vadītāji nebūtu automātiski jāvaino par savu godprātīgi īstenoto komercdarbības plānu neizdošanos. Fiziskās personas nebūtu jāattur no uzņēmējdarbības, un nebūtu viņām jāliedz otrā iespēja. Tiek lēsts, ka īstas otrās iespējas piedāvāšana godīgiem uzņēmējiem, lai viņi/tie varētu atsākt komercdarbību, Eiropā radītu 3 miljonus darbvieta¹⁶.

Izstrādājot šo priekšlikumu, Komisija mēģināja panākt atbilstošu līdzsvaru starp parādnieku interesēm un kreditoru interesēm, paredzot aizsardzības pasākumus, ikreiz, kad ierosinātie pasākumi potenciāli varētu negatīvi ietekmēt personu tiesības.

Tomēr priekšlikuma galvenais mērķis ir pilnveidot uzņēmumu glābšanas praksi ES ietvaros. Noteikumi par uzņēmumu pārstrukturēšanu un akcionāru (dalībnieku) tiesībām galvenokārt veicinās “prevenciju”, noteikumi par apstrīdēšanu, maksātnespējas procesa administratoriem un tiesām un administratīvām iestādēm – “vērtības atgūšanu”, bet noteikumi par otro iespēju – “parādsaistību dzēšanu”. Papildus ekonomiskiem ieguvumiem, tiem būs arī pozitīva sociālā ietekme.

Šajā priekšlikumā ir izvirzīti kopīgi mērķi principu vai, ja nepieciešams, mērķtiecīgu un detalizētu noteikumu veidā. Lai gan priekšlikuma mērķis ir panākt nepieciešamo regulējumu saskaņotību ES ietvaros, tas dalībvalstīm sniedz elastību sasniegt mērķus, piemērojot principus un mērķtiecīgus noteikumus veidā, kas ir atbilstošs attiecīgajam valsts kontekstam. Tas ir īpaši svarīgi, jo dažās dalībvalstīs jau ir ieviesti labi funkcionējoša regulējuma elementi. Mērķis nav vis traucēt to, kas darbojas labi, bet gan izveidot vienotu ES mēroga regulējumu, lai nodrošinātu iedarbīgu pārstrukturēšanu, otro iespēju un efektīvas procedūras gan valsts, gan pārrobežu mērogā.

Lai stimulētu darbvieta un izaugsmi Eiropā, ir nepieciešama aktīvāka uzņēmumu glābšanas prakse, kas palīdz pastāvētspējīgiem uzņēmumiem veikt pārstrukturēšanu un turpināt darbību, savukārt uzņēmumus, kuriem nav izredžu izglābties, virzot uz strauju likvidāciju, un sniedz godīgiem uzņēmējiem, kuri atrodas ārkārtas apstākļos, otro iespēju. Šis priekšlikums ir svarīgs posms virzībā uz šādu prakses maiņu.

Institucionālais konteksts

---

¹⁶ *Annual Report of European SMEs 2015/2016*, 54. lpp.

Eiropas Parlaments 2011. gadā pieņēma rezolūciju par maksātnespējas procesu¹⁷, kas ietver ieteikumus saskaņot materiālo maksātnespējas tiesību, tai skaitā normu par pārstrukturēšanu, un komercsabiedrību tiesību konkrētus aspektus. Tai pašā gadā Padome aicināja dalībvalstis līdz 2013. gadam samazināt godīgiem uzņēmējiem saistību dzēšanas laikposmu un parādu norēķinu laikposmu pēc bankrota līdz maksimāli 3 gadiem¹⁸.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto un atzīstot ievērojamās atšķirības starp valstu maksātnespējas regulējumiem, Eiropas Komisija 2012. gada decembrī nāca klajā ar paziņojumu¹⁹, kurā uzsvērtā nepieciešamība pēc pakāpeniskas pieejas konkrētās jomās, kurās atšķirības starp iekšzemes maksātnespējas tiesību normām varētu kavēt efektīva vienotā tirgus darbību²⁰. Pirmais pasākums šīs pieejas ietvaros bija Regulas (EK) Nr. 1346/2000²¹ grozīšana. Tas tika paveikts, pieņemot Regulu (ES) 2015/848 par maksātnespējas procedūrām²². Minētajā regulā galvenā uzmanība ir pievērsta tiesu piekrišanas un piemērojamo tiesību kolīziju atrisināšanai pārrobežu maksātnespējas procesā, un tā nodrošina ar maksātnespēju saistītu spriedumu atzīšanu visā ES. Ar to netiek saskaņotas dalībvalstu materiālās tiesību normas maksātnespējas jomā.

Pēc tam Komisija 2014. gadā pieņēma ieteikumu par pārstrukturēšanu un otro iespēju²³. Ieteikumā galvenā uzmanība ir pievērsta pārstrukturēšanai un otrajai iespējai, jo tika uzskatīts, ka šajās divās jomās ES mēroga pasākumi radītu vislielāko pievienoto vērtību²⁴. Ieteikumā dalībvalstis tiek aicinātas ieviest i) iedarbīgas pirmmaksātnespējas procedūras, kas palīdzētu pastāvētspējīgiem parādniekiem veikt pārstrukturēšanu un tādējādi izvairīties no maksātnespējas un ii) normas par otro iespēju uzņēmējiem, kuras viņiem dod iespēju panākt saistību dzēšanu ne vēlāk kā 3 gados pēc maksātnespējas.

Pēc tā pieņemšanas, divreiz tika veikta tās īstenošanas izvērtēšana (2015. un 2016. gadā).²⁵ Šajā pārskatīšanā tika atklāts, ka, lai gan ieteikumā ir izklāstīta orientācija, kas lietderīga dalībvalstīm, kuras veic reformas maksātnespējas jomā, tas nav panācis vēlamo ietekmi visās dalībvalstīs konsekvētu izmaiņu ziņā, kas atvieglotu tādu uzņēmumu glābšanu, kas nonākuši finansiālās grūtībās un dotu uzņēmējiem otro iespēju. Iemesls bija tas, ka ievērojamā skaitā dalībvalstu, tostarp valstīs, kurās bija sāktas reformas, tas tika īstenots tikai daļēji.

Vairākās dalībvalstīs uzņēmums joprojām nevar tikt pārstrukturēts, pirms tas nav kļuvis maksātnespējīgs. Lai gan dažas citas dalībvalstis ir ieviesušas jaunas preventīvās

¹⁷ Ziņojums ar ieteikumiem Komisijai par maksātnespējas procedūrām ES komercsabiedrību tiesību kontekstā, 2011/2006(INI), 2011. gada 17. oktobris.

¹⁸ Padomes secinājumi par Eiropas “*Small Business Act*” (Mazo uzņēmumu aktu), kas pieņemts 2011. gada 30. maijā, 10975/2011, pārskatīšanu, pieejami <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010975%202011%20INIT>.

¹⁹ Eiropas Komisija, “Jauna Eiropas pieeja neveiksmīgai uzņēmējdarbībai un maksātnespējai”, COM(2012) 742, 2012. gada 12. decembris.

²⁰ Otrā iespēja uzņēmējiem, saistību dzēšanas laikposmi, maksātnespējas procesa un pārstrukturēšanas procesa uzsākšana, prasības iesniegšana un tās pārbaude, pārstrukturēšanas plānu virzīšana.

²¹ OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

²² OV L 141, 5.6.2015., 19. lpp.

²³ COM(2014) 1500 *final*, 2014. gada 12. marts.

²⁴ Ietekmes novērtējums pie Komisijas ieteikuma par jaunu pieeju nesekmīgai komercdarbībai un maksātnespējai, SWD(2014) 61 *final*, 2014. gada 12. marts.

²⁵ Vērtējums par Komisijas 12.3.2014. ieteikuma par jaunu pieeju nesekmīgai komercdarbībai un maksātnespējai īstenošanu, 30.9.2015., (pieejams: http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/insolvency/index_en.htm)

pārstrukturēšanas procedūras, šie noteikumi vairāku aspektu ziņā atšķiras no ieteikuma. Attiecībā uz otro iespēju kopš ieteikuma pieņemšanas vairākas dalībvalstis pirmoreiz ir ieviesušas parādsaistību dzēšanas regulējumu attiecībā uz fiziskām personām. Tomēr joprojām saglabājas svarīgas novirzes saistību dzēšanas laikposma ilguma ziņā. Šādas atšķirības dalībvalstu regulējumā nozīmē pastāvīgu tiesisko nenoteiktību, papildu izmaksas ieguldītājiem saistībā ar savu risku novērtēšanu, mazāk attīstītus kapitāla tirgus un joprojām pastāvošus šķēršļus pastāvētspējīgu komercsabiedrību un arī pārrobežu uzņēmumu grupu efektīvai pārstrukturēšanai ES ietvaros.

Piecu priekšsēdētāju 2015. gada 22. jūnija ziņojumā “Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana” maksātnespējas tiesību akti ir minēti to vissvarīgāko šķēršļu vidū, kuri liedz veikt kapitāla tirgu integrāciju eurozonā un ārpus tās.²⁶

Šajā kontekstā ar 2015. gada kapitāla tirgu savienības rīcības plānu²⁷ tika darīta zināma likumdošanas iniciatīva par uzņēmumu maksātnespēju, tai skaitā agrīnu pārstrukturēšanu un otro iespēju. Šis iniciatīvas nolūks ir aplūkot galvenos šķēršļus kapitāla brīvai aprītei un balstīties uz to valstu regulējumu, kas darbojas labi. Arī vienotā tirgus stratēģijā ir teikts, ka Komisija vēlas atbalstīt godīgus uzņēmējus un likumdošanas kārtībā ierosināt aktus, kas nodrošinātu, ka dalībvalstis paredz regulēšanas vidi, kas spēj tikt galā ar nesekmīgu komercdarbību bez uzņēmēju atturēšanas no jaunu ideju izmēģināšanas²⁸.

Padomes 2016. gada jūlija secinājumos par virzību uz banku savienības pabeigšanu ir uzsvērts, cik svarīgs ir Komisijas darba pie likumdošanas priekšlikuma par maksātnespējas tiesību normu saskaņošanas minimumu kapitāla tirgu savienības kontekstā, piebilstot, ka tas varētu arī atbalstīt centienus samazināt turpmāko ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvaru.²⁹

Vēl nesēn Komisija savā paziņojumā “Kapitāla tirgu savienība – reformas paātrināšana” atkārti, ka neefektivitāte un atšķirības valstu maksātnespējas regulējumos rada tiesisko nenoteiktību, šķēršļus kreditoriem atgūt savu aktīvu vērtību un šķēršļus pastāvētspējīgu komercsabiedrību efektīvai pārstrukturēšanai ES ietvaros, tai skaitā pārrobežu koncerniem (sabiedrību grupām)³⁰.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Regula par pārrobežu maksātnespējas procesu

No 2017. gada 26. jūnija Regula (ES) 2015/848³¹ aizstās Padomes Regulu (EK) 1346/2000. Regulā 2015/848 runa ir par tādiem jautājumiem kā tiesas piekritība, tiesību sistēma, kuras tiesību akti ir piemērojami, ar maksātnespēju saistīto lēmumu atzīšana un izpilde, kā arī

²⁶ Ziņojums “Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana”, Jean-Claude Juncker ciešā sadarbībā ar Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi un Martin Schulz (tā dēvētais Piecu priekšsēdētāju ziņojums), 2015. gada 22. jūnijs, 10. lpp.

²⁷ Rīcības plāns kapitāla tirgu savienības izveidei, COM(2015) 468 *final*, 25. lpp.

²⁸ Vienotā tirgus pilnīgošana – vairākas iespējas cilvēkiem un uzņēmumiem, Eiropas Komisija, COM(2015) 550 *final*, 6. lpp.

²⁹ Padomes 2016. gada 17. jūnija secinājumi http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_lv.pdf

³⁰ COM(2016) 601 *final* http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/docs/20160913-cmu-accelerating-reform_en.pdf

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV L 141, 5.6.2015., 19. lpp.).

pārrobežu maksātnespējas procesu koordinēšana. Tajā ir izraudzīta valsts, kuras tiesību akti ir piemērojami, t. i., dalībvalstīs jau pastāvošās pārstrukturēšanas un maksātnespējas procedūras, un nodrošina, ka tiek atzītas visā ES. Tā arī aptver daudzus maksātnespējas procedūru veidus, tostarp preventīvās/pirmsmaksātnespējas procedūras un konkrētas fizisko personīgu maksātnespējas procedūras ar nosacījumu, ka tās atbilst konkrētiem nosacījumiem (piem., pirmsmaksātnespējas procedūrām ir jābūt pieejamām agrākais tad, kad pastāv maksātnespējas iespējamība, procedūrām ir jāiekļauj visi vai ievērojama daļa no parādnieka kreditoriem, un tām ir jābūt publiskām).

Tomēr Regulā 2015/848 nav paredzēts dalībvalstu pienākums ieviest konkrētu veidu procedūras vai nodrošināt, ka to procedūras var iedarbīgi veicināt preventīvo pārstrukturēšanu un otro iespēju.

Tādēļ šis priekšlikums papildinātu Regulu 2015/848, paredzot, ka dalībvalstis nodrošina, ka to preventīvās pārstrukturēšanas procedūras atbilst konkrētam iedarbīguma principu minimumam.

Ieteikums par jaunu pieeju nesekmīgai komercdarbībai un maksātnespējai

Ieteikuma, kas adresēts dalībvalstīm, nolūks ir izveidot standartu minimumu attiecībā uz: i) preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām, kas dod iespēju parādniekiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās, veikt pārstrukturēšanu agrīnā stadijā, lai izvairītos no maksātnespējas, un ii) godīgu bankrotējušu uzņēmēju parādsaistību dzēšanu paredzētajos laikposmos kā vienu no posmiem, kas nepieciešami, lai viņiem dotu otro iespēju. Šis priekšlikums pastiprina 2014. gada ieteikumu un pārsniedz tā tvērumu, arī izveidojot mērķtiecīgus noteikumus par visu veidu procedūru, tostarp likvidācijas procedūru, efektivitātes palielināšanu.

Tiesiskais regulējums par finanšu pakalpojumiem

Speciāla kārtība attiecas uz apdrošināšanas sabiedrībām un pārapirošināšanas sabiedrībām, kuras definētas Direktīvas 2009/138/EK³² 13. panta 1. un 4. punktā, kredītiestādēm, kas definētas Regulas (EK) Nr. 575/2013³³ 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā, ieguldījumu brokeru sabiedrībām un kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, kuri definēti Regulas (EK) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 2) un 7) apakšpunktā, centrāliem darījumu partneriem, kas definēti Regulas (ES) Nr. 648/2012³⁴ 2. panta 1. punktā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem, kuri definēti Regulas (ES) 909/2014³⁵ 2. panta 1. punktā un citām finanšu iestādēm un vienībām, kas minētas Direktīvas 2014/59/ES³⁶ 1. panta 1. punkta pirmajā daļā.

³² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīva 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Regula (ES) Nr. 909/2014 par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK,

Attiecībā uz tiem valstu uzraudzības iestādēm ir plašas pilnvaras iejaukties, tādēļ ir atbilstīgi šādus parādniekus izslēgt no preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām, kas paredzētas šajā priekšlikumā.

Šis priekšlikums arī neskar Direktīvu 98/26/EK par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās³⁷, Direktīvu 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem³⁸ un Regulu (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem finanšu instrumentiem, centrāliem darījumu partneriem un tirdzniecības reģistriem³⁹. Tas ir svarīgi lai izvairīties no minēto instrumentu normu un šā priekšlikuma savstarpējas pārklāšanās, kas ietekmētu nodrošināto kreditoru spēju panākt sava finanšu nodrošinājuma, ko sniegusi juridiska persona, piedziņu, tai skaitā drošības rezervi, kas sniegta centrāliem darījumu partneriem (CDP) vai centrālām bankām/ECB vai saistībā ar finanšu nodrošinājuma līgumu, ko nefinanšu uzņēmums noslēdzis ar finanšu iestādi. Ja šādi darījumi netiktu izslēgti no apturēšanas normām, varētu tikt nodarīts kaitējums finanšu tirgus stabilitātei.

Direktīvas par darbinieku interešu aizsardzību

Atbilstoša un laikus veikta darbinieku informēšana un apspriešanās ar viņiem palielina pārstrukturēšanas procesu iedarbīgumu. Vairākas direktīvas garantē tiesības uz informāciju un apspriešanos pirms pārstrukturēšanas un/vai kolektīvās atlaišanas. Šis priekšlikums atstāj nemainītas tiesības, kas garantētas ar Direktīvām 98/59/EK⁴⁰, 2001/23/EK⁴¹, 2002/14/EK⁴², 2008/94/EK⁴³ un 2009/38/EK⁴⁴, un papildus tam paredz ietekmēto darbinieku tiesības balsot par pārstrukturēšanas plāniem.

Direktīva 2008/94 paredz, ka dalībvalstis ievieš garantējošās iestādes, kas garantētu, ka tiks veikti maksājumi par vēl neapmierinātajiem (neapmaksātajiem) darbinieku prasījumiem, kuri izriet no darba līgumiem jeb darba tiesiskajām attiecībām darba devēja formāla

---

2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2012. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (OV L 168, 27.6.2002., 43. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁴⁰ Padomes Direktīva 98/59/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

⁴¹ Padomes Direktīva 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 22.3.2001., 16. lpp.).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Eiropas Kopienā (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp.).

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV L 283, 28.10.2008., 36. lpp.).

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp.).

maksātspējas procesa gadījumā. Dalībvalstis var šādas garantējošās iestādes segumu attiecināt arī uz citu veidu procedūrām, un šis priekšlikums var stimulēt, tomēr neuzliek par pienākumu dalībvalstīm šo segumu attiecināt arī uz pārstrukturēšanas procedūrām, ja tas vēl nav paredzēts. Šā priekšlikuma mērķis ir ieviest katrā dalībvalstī preventīvās procedūras, lai palīdzētu parādniekiem izvairīties no maksātspējas. Tomēr, ja pārstrukturēšanas centieni ir nesekmīgi un ja parādnieks kļūst maksātspējīgs saskaņā ar valsts tiesību aktiem, atbilstoši tam piemēro Direktīvu 2008/94.

Šis priekšlikums paredz, ka vēl neapmaksātajiem darbinieku prasījumiem, kas minēti Direktīvā 2008/94/EK, principā vajadzētu būt atbrīvotiem no apturēšanas izpildes panākšanas darbībām, kas izraisītu darbinieku iespējas panākt šādu prasījumu izpildi pagaidu apturēšanu neatkarīgi no tā, vai tie ir radušies pirms vai pēc šādas apturēšanas. Apturēšanai attiecībā uz šādiem prasījumiem vajadzētu būt pieļaujama vienīgi attiecībā uz summām un laikposmiem, par kuriem dalībvalstis garantē šādu prasījumu apmaksu ar citiem līdzekļiem.

Direktīvas 2001/23/EK mērķis ir aizsargāt darbinieku tiesības uzņēmuma pārejas gadījumā. Priekšlikums paredz, ka pārstrukturēšana var ietvert arī daļēju uzņēmuma vai komercdarbības pāreju. Šādos gadījumos pilnā apmērā būtu piemērojama Direktīva 2001/23/EK un tajā garantētais darbinieku aizsardzības līmenis, un šis priekšlikums to neietekmētu. Ja pārstrukturēšana ietver daļēju uzņēmuma vai komercdarbības pāreju, darbinieku tiesības būtu jāaizsargā saskaņā ar Direktīvu 2001/23/EK, neskarot minētās direktīvas 5. panta 2. punktā pieļautās iespējas. Direktīvas 2001/23/EK 5. panta 2. punktā ir paredzēts, ka, ja procesu uzrauga kompetentā valsts pārvaldes iestāde, uzņēmuma ieguvējs var tikt atbrīvots no iepriekšējām saistībām, ja darbinieki saņem kompensāciju, kas ir vismaz līdzvērtīga kompensācijai, kuru viņi saņemtu no esošā darbinieku garantiju fonda. Turklāt darba apstākļi var tikt pārmainīti, vienojoties ar darbiniekiem.

Direktīvā 2002/14/EK ir nostiprinātas tiesības uz pastāvīgu informēšanu un apspriešanos ar darbinieku pārstāvjiem komercsabiedrībā, tai skaitā par “lēmumiem, kas var radīt būtiskas pārmaiņas darba organizācijā vai līgumattiecībās”. Šāda apspriešanās notiek, lai panāktu vienošanos par šādiem lēmumiem. Šis priekšlikums neietekmēs tiesības, kas garantētas Direktīvā 2002/14/EK. Turklāt priekšlikums papildus Direktīvā 2002/14/EK paredzētajām darbinieku tiesībām uz apspriešanos un informāciju, un neskarot tās, ietekmētajiem darbiniekiem dos tiesības balsot par pārstrukturēšanas plānu. Balsošanas par pārstrukturēšanas plānu vajadzībām dalībvalstis var nolemt darbiniekus apvienot atsevišķā kategorijā, nošķirot viņus no pārējiem kreditoriem.

Direktīva 2012/30/ES par komercsabiedrību tiesībām

Direktīvas 2012/30/ES⁴⁵ 19. panta 1. punktā, 29., 34. un 35. pantā, 40. panta 1. punkta b) apakšpunktā, 41. panta 1. punktā un 42. pantā ir paredzēts, ka jāsasauc akcionāru (dalībnieku) sapulce. Gadījumiem, kad pamatkapitāls tiek palielināts ar naudas ieguldījumu, direktīvas 33. pantā ir paredzētas akcionāru (dalībnieku) pirmpirkuma tiesības uz jaunajām akcijām (pamatkapitāla daļām). Gan prasības par akcionāru (dalībnieku) sapulci, gan pirmpirkuma tiesības varētu nelabvēlīgi ietekmēt pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas un

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/30/ES (2012. gada 25. oktobris) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 315, 14.11.2012., 74. lpp.).

īstenošanas iedarbīgumu. Šis priekšlikums paredz, ka dalībvalstis atkāpjas no šīm komercsabiedrību tiesību normām, ciktāl un cik ilgi tas nepieciešams, lai nodrošinātu, ka akcionāri (dalībnieki) neiejaucas pārstrukturēšanas centienos, ļaunprātīgi izmantojot savas Direktīvā 2012/30/ES paredzētās tiesības. Tomēr dalībvalstīm nav jāatkāpjas no komercsabiedrību tiesību normām, ja tās var nodrošināt, ka iepriekš minētās komercsabiedrību tiesību prasības nevar nelabvēlīgi ietekmēt pārstrukturēšanas procesa iedarbīgumu vai ja dalībvalstīm ir citi, vienlīdz iedarbīgi rīki, kuri nodrošina, ka akcionāri (dalībnieki) atturas no tāda pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas vai īstenošanas nepamatotas novēršanas, kas atjaunotu uzņēmuma pastāvētspēju.

Noteikumi par valsts atbalstu

Šis priekšlikums neietekmēs noteikumus par valsts atbalstu. Kreditori no valsts sektora neatsakās no saviem prasījumiem, un tādēļ nevar uzskatīt, ka tie sniegtu neatbilstošu valsts atbalstu parādniekiem ar to vien, ka tie piedalās pārstrukturēšanas plānā, ja vien pārstrukturēšanas pasākumi kreditorus no valsts sektora ietekmē tādā pašā veidā kā privātos kreditorus un ja vien tie pēc iespējas līdzīgos apstākļos rīkojas kā privātie tirgus ekonomikas dalībnieki. Šis priekšlikums arī neskar noteikumus par nelikumīga valsts atbalsta atgūšanu pilnā apmērā, kuri apstiprināti lietā C-454/09 *New Interline* (36. punkts) un lietā C-610/10 *Magefesa* (104. punkts).

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Viens no pasākumiem, kas izsludināti 2015. gada 30. septembra kapitāla tirgu savienības rīcības plānā⁴⁶, ir tas, ka Komisija izstrādās likumdošanas iniciatīvu par uzņēmumu maksātspēju, tai skaitā par agrīnu pārstrukturēšanu un otro iespēju, balstoties uz pieredzi saistībā ar 2014. gada ieteikumu. Iniciatīva balstītos uz valstu sistēmām, kas darbojas labi.

Arī vienotā tirgus stratēģijā⁴⁷ ir teikts, ka Komisija vēlas atbalstīt labticīgus uzņēmējus un ierosināt likumdošanas pasākumus, ar kuriem varētu nodrošināt, ka dalībvalstis uztur regulēšanas vidi, kas var atrisināt nesekmīgas darbības problēmu, tomēr neattur uzņēmējus no jaunu ideju izmēģināšanas.

Finanšu sektorā labi funkcionējošs maksātspējas regulējums ir īpaši nozīmīgs saimnieciskā ziņā ir gadījumos, kad tiek risinātas problēmas saistībā ar lielu privātā sektora parādsaistību un ienākumus nenesošu aizdevumu apjomu, kas ir aktuāli dažām dalībvalstīm. Eiropas Centrālās bankas 2015. gada vispusīgajā novērtējumā tika konstatēts, ka banku sistēmā esošo ienākumus nenesošo riska darījumu apjoms ir 980 miljardi euro⁴⁸. Šādi aizdevumi vairākās dalībvalstīs lielā mērā ietekmē banku spēju finansēt reālo ekonomiku. Bankas ir galvenais kredītu avots uzņēmumiem un mājāsaimniecībām, un tādēļ tās ir īpaši jutīgas attiecībā pret neefektivitāti, kas piemīt maksātspējas regulējumam. Labi maksātspējas regulējumi varētu līdzēt risināt problēmas, tomēr tie nevar paši par sevi atrisināt visas problēmas, ar kurām bankas saskaras, pārvaldot bilanci, kuras vērtība ir samazinājusies. Lai varētu risināt pārmērīgo parādsaistību un ienākumus nenesošo aizdevumu problēmas, ir nepieciešamas

⁴⁶ Rīcības plāns kapitāla tirgu savienības izveidei, COM(2015) 468 *final*, 30.9.2015.

⁴⁷ COM(2015) 550 *final*, 28.10.2015.

⁴⁸ Eiropas Centrālās bankas statistika, 2016. gada 23. jūnijs, sk. <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/statistics/html/index.en.html>

papildu politikas un vispārēji apstākļi. Maksātnespējas regulējumiem, kas labi ir uz papīra, nevar būt apmierinoši rezultāti, ja vien nepastāv saistīta pienācīga tiesu infrastruktūra vai atbilstoša nodokļu politika, ar kuru var nodrošināt finanšu stabilitāti. Turklāt konkrēta politika varētu būt nepieciešama, lai samazinātu pārmērīgas parādsaistības. Kreditoru gadījumā šādi pasākumi konkrēti saistās ar aktīvu vērtēšanu, uzraudzības iestādes noteiktajiem noregulējuma mērķiem un nodokļu režīmu, kas piemērojams norakstīšanai. Attiecībā uz parādniekiem sociāla drošības tīkla pieejamība mazinātu ietekmi, kas piemīt drastiskākām noregulējuma un naudas līdzekļu atgūšanas stratēģijām, kuras kreditori uzskata par nepieciešamām.

Ar šā priekšlikuma palīdzību varēs novērst ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanos. Šajā kontekstā izšķiroši svarīgi papildu elementi ir, pirmkārt, tas, ka komercsabiedrībām tiek ļauts vienkāršāk veikt pārstrukturēšanu un līdz ar to ātrāk atjaunot finansiālo pastāvētspēju un izpildīt savas parādsaistības, un, otrkārt, pārliecināšanās, ka bankas var atgūt aktīvus, ja parādniekiem nav izredžu atjaunot pastāvētspēju.

Sekmīgs pārstrukturēšanas plāns ienākumus nenesošus aizdevumus pārvērtīs aizdevumos, kurus komercsabiedrība faktiski spēj atmaksāt. Likvidācijas kontekstā nodrošinātiem kreditoriem ir jāapsver iespēja būtiski samazināt savu prasījumu vērtību. Savukārt pārstrukturēšanas kontekstā maksātnespēja tiek novērsta, parasti parādi līgumpartneriem tiek samaksāti un apspriēšana vairākumā gadījumu attiecas tikai uz finanšu parādsaistībām. Dati liecina, ka kreditoru naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji vislabākie ir ekonomikās, kur visplašāk izplatītais maksātnespējas procesa veids ir pārstrukturēšana,⁴⁹ un ka 45 % no ESAO ekonomikām izmanto pārstrukturēšanu kā visplašāk izplatīto veidu, kā glābt pastāvētspējīgus uzņēmumus. To vidējais naudas līdzekļu atgūšanas rādītājs ir 83 centi no dolāra, pretstatā 57 centiem no dolāra valstīs, kur dominējošais iznākums ir likvidācija⁵⁰. Cits svarīgs faktors tam, lai uzlabotu vispārējos naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus, un tādējādi arī potenciāli ienākumus nenesošu aizdevumu atlikušo vērtību, ir pārstrukturēšanas un maksātnespējas lietu ātra izskatīšana⁵¹.

Ar uzņēmējdarbību saistīto, un, iespējams, arī ar to nesaistīto parādsaistību dzēšanu palīdzēs arī atbrīvot kredītiestāžu bilances no aizdevumiem, kuri nekādi nevar tikt atmaksāti. Minēto lietu skaitu var samazināt, arī izstrādājot sekmīgus mehānismus, kā parādnieki un kreditori var pārstrukturēt parādsaistības, tiesu vai administratīvo iestāžu starpniecību un tiesvedību izmantojot tikai ierobežotā apmērā vai iztiekot bez tām.

Tomēr ar šo priekšlikumu nav paredzēts pilnīgi atrisināt problēmas saistībā ar banku aizdevumu līgumu izpildes panākšanu, it īpaši izpildes panākšanas iedarbīguma problēmas, kas ierobežo banku finansējuma piešķiršanu reālajai ekonomikai, un tas šīs problēmas arī neatrisinās. Kā norādīts Komisijas 2015. gada 24. novembra paziņojumā “Ceļā uz banku savienības izveides pabeigšanu”⁵², ir nepieciešams uzlabot gan pārstrukturēšanas procesa, gan maksātnespējas procesa efektivitāti. Komisija dalībvalstīs spēkā esošo maksātnespējas regulējumu izvērtēja arī ES ekonomikas pārvaldības sistēmas – Eiropas semestra (pusgada) –

⁴⁹ *Resolving Insolvency*, Pasaules Banka, <http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf>

⁵⁰ *Doing Business Project Encourages Economies to Reform Insolvency Frameworks*, Pasaules Banka, 2013. gada janvāris.

⁵¹ *Resolving Insolvency*, Pasaules Banka.

⁵² COM(2015) 587 final, 24.11.2015.

ietvaros. Tā konstatēja, ka dažās dalībvalstīs ilgstošs, neefektīvs un dārgs maksātnespējas process ir viens no faktoriem, kas izraisījis to, ka pēc krīzes privātajā sektorā nav pietiekami samazinājies parādsaistību īpatsvars, turklāt pārmērīgo parādsaistību problēma ir pat saasinājusies. Efektīva un pārredzama valsts pārvalde un iedarbīgas tiesu sistēmas ir nepieciešamas, lai atbalstītu ekonomikas izaugsmi un sniegtu augstas kvalitātes pakalpojumus uzņēmumiem un iedzīvotājiem, tai skaitā attiecībā uz maksātnespējas regulējumiem. Šajā nolūkā Komisija turpinās strādāt kopā ar dalībvalstīm Eiropas semestra (pusgada) ietvaros, lai pilnveidotu to tiesu sistēmas.

Tā kā trūkst vienotas, kopīgi saskaņotas datu vākšanas prakses un tā kā dažādu valstu datu salīdzināmība ir zema, nav iespējams gūt pilnīgu priekšstatu par stāvokli dalībvalstīs, it īpaši attiecībā uz ietekmi uz finanšu iestādēm. Tādēļ, kā norādīts Komisijas paziņojumā “Kapitāla tirgu savienība – reformas paātrināšana”, tā veic etalonmērījumu pārbaudi par aizdevumu līgumu izpildes panākšanas (tai skaitā maksātnespējas) regulējumiem, lai radītu detalizētu un ticamu priekšstatu (kavējumu, izmaksu un vērtības atgūšanas ziņā) par to banku rezultātiem, kuras saskaras ar saistību neizpildi aizdevumu jomā. Šī pārbaude palīdzēs dalībvalstīm, kuras vēlas savus regulējumus padarīt efektīvākus un pārredzamākus. Tādēļ Komisija turpinās izskatīt jautājumus, kas šajā priekšlikumā netiek tieši aplūkoti.

Valstu regulējumu (attiecībā uz parādsaistību pārstrukturēšanu, aizdevumu izpildes panākšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu) darbības stiprināšana un tuvināšana veicinās arī vienotā tirgus, konkrētāk, kapitāla tirgu savienības darbību. Principu tuvināšana un paļaušanās uz šo principu iedarbīgu īstenošanu dalībvalstīs būs izšķiroši svarīga, lai izveidotu apstākļus, kuros kreditori piešķirtu aizdevumus parādniekiem citās dalībvalstīs. Kreditori atturēsies no pārrobežu aizdošanas, ja tie nevarēs paļauties uz savām spējām sevi aizsargāt nemaksāšanas gadījumā un atgūt attiecīgi vērtību vai nodrošinājumu. Izveidojot kopējus principus, lai atbalstītu valstu pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumu saskaņošanu, ar šo priekšlikumu tiek papildus atbalstīta parādsaistību pārstrukturēšana.

Atsevišķu uzņēmēju personīgām vajadzībām paredzētie un ar komercdarbību saistītie parādi bieži vien ir savstarpēji cieši saistīti: uzņēmēji ņem aizdevumus it kā personīgām vajadzībām, lai uzsāktu un turpinātu sava uzņēmuma darbību, piemēram, tāpēc, ka viņi savai komercdarbībai saņemtos aizdevumus nodrošina ar saviem personīgajiem aktīviem, piemēram, automašīnām, savukārt fiziskas personas izmanto patēriņa kredītus, lai pirktu aktīvus savai ar profesiju saistītai darbībai. Priekšlikums paredz, ka attiecīgā gadījumā abu veidu parādus var konsolidēt, ja tie fiziskām personām radušies uzņēmējdarbības ietvaros.

Vienlaikus priekšlikumā dalībvalstis tiek aicinātas paplašināt saistību dzēšanas principu piemērošanu, to attiecinot arī uz fiziskām personām, kuras nav uzņēmēji, tātad uz patērētājiem. Daudzas dalībvalstis pēdējos gados ir pieņēmušas vai reformējušas tiesību aktus par patērētāju maksātnespēju, kuros atzīts, cik svarīgi ir dot patērētājiem iespēju panākt savu parādsaistību dzēšanu un gūt otro iespēju. Tomēr ne visās dalībvalstīs ir šādi tiesību akti, un saistību dzēšanas laikposmi attiecībā uz patērētājiem ar pārmērīgām parādsaistībām joprojām ir ļoti gari. Tas, ka patērētājiem tiek palīdzēts, ka viņi nonāk atpakaļ ekonomikas tēriņu ciklā, ir svarīga daļa no labi funkcionējošiem tirgiem un finanšu pakalpojumiem privātpersonām, maziem un vidējiem uzņēmumiem. Komisija turpinās izskatīt to, kā dalībvalstis ir reformējušas savus regulējumus, un uzraudzīt, kā tās īsteno šo konkrēto otrās iespējas normu, kas paredzēta priekšlikumā, lai pārbaudītu stāvokli patērētāju pārmērīgo parādsaistību jomā.

2. TIESISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN SAMĒRĪGUMS

• Tiesiskais pamats

Šā priekšlikuma tiesiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 53. un 114. pants.

Šajā priekšlikumā ir izklāstīts vispusīgs principu kopums un –attiecīgiem gadījumiem – mērķtiecīgi noteikumi par iedarbīgu preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu un otro iespēju. Tajā ir arī paredzēti pasākumi, ar kuriem procedūras, tostarp par formālu maksātnespēju (likvidācijas procedūras), var padarīt efektīvākas, konkrētāk, samazināt to ilgumu. Iedarbīga otrā iespēja nozīmētu arī to, ka tiek ierobežots diskvalifikācijas ilgums nolēmumos, kas pieņemti attiecībā uz godīgiem uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām, lai dotu viņiem iespēju pēc saprātīga laikposma atsākt veikt uzņēmējdarbību.

Šā priekšlikuma mērķis ir atbrīvoties no šķēršļiem, kuri liedz īstenot pamatbrīvības, piemēram, kapitāla brīvu apriti un brīvību veikt uzņēmējdarbību, un kuri izriet no atšķirībām starp valstu tiesību aktiem un procedūrām par preventīvo pārstrukturēšanu, maksātnespēju un otro iespēju. Konkrētāk, ar priekšlikumu tiks novērstas papildu *ex ante* izmaksas ieguldītājiem saistībā ar to parādnieku risku novērtēšanu, kuri vienā vai vairākās dalībvalstīs rodas finansiālas grūtības, un *ex post* izmaksas pārstrukturēšanu veicošām komercsabiedrībām, kurām citās dalībvalstīs ir uzņēmumi, kreditori vai aktīvi, galvenokārt starptautiska mēroga koncernu (sabiedrību grupu) pārstrukturēšanas kontekstā. Ar šo priekšlikumu tiks arī novērstas papildu izmaksas saistībā ar risku novērtēšanu un pārrobežu izpildes panākšanu, kas rodas tādu uzņēmēju ar pārmērīgām parādsaistībām kreditoriem, kuri pārceļas uz citu dalībvalsti, lai gūtu otro iespēju daudz īsākā laikposmā. Ar to arī tiktu novērstas papildu izmaksas pašiem uzņēmējiem, kuri pārceļas uz citu dalībvalsti, lai gūtu otro iespēju.

Vienotā tirgus problēmas attiecas ne tikai uz izteiktām pārrobežu situācijām. Pat izteiktiem iekšzemes maksātnespējas gadījumiem var būt domino efekta iedarbība uz vienotā tirgus darbību. Komercsabiedrību, kas veic pārrobežu darbību, piegādes ķēdē ir arī piegādātāji, kuri var būt tīri iekšzemes uzņēmumi. Ja piegādātājs ir nonācis finansiālās grūtībās un nevar tikt glābts, tam var būt negatīva ietekme, kas izraisa pārrobežu darbību veicošās komercsabiedrības maksātnespēju.

Instrumenti, kas attiecas tikai uz pārrobežu maksātnespējas gadījumiem, nedz atrisinātu visas vienotā tirgus problēmas, nedz arī ieguldītāji spētu iepriekš konstatēt, vai parādnieka potenciālajām finansiālajām grūtībām ir pārrobežu vai iekšzemes raksturs. Tādēļ priekšlikumā papildus tiesu sadarbības jautājumiem ir izklāstīts standartu minimums materiālo tiesību jomā. Šo iemeslu dēļ nebūtu atbilstīgi par tiesisko pamatu izmantot 81. pantu.

Vairākas dalībvalstis ir veikušas darbības patstāvīgi un nesen ir pieņēmušas vai sākušas priekšdarbus, lai pieņemtu jaunus noteikumus par preventīvās pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējuma uzlabošanu. Tomēr šo valstu noteikumi satura ziņā ir ļoti dažādi un līdz ar to nenodrošina ieguldītājiem vienādas pakāpes pārredzamību un aizsardzību. Ieguldītāji varētu atturēties no pārrobežu ieguldīšanas, jo ar to saistītās izmaksas ir daudz lielākas, nekā ir nepieciešams. Ja ES nerīkosies, ir sagaidāms, ka citas dalībvalstis, kas reformē esošos pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumus vai kas šādus regulējumus ievieš pirmoreiz, sekos šai dažādošanās tendencei. Šis priekšlikums ir arī paredzēts tam, lai novērstu šādu tiesību normu dažādošanās attīstību un tās dēļ turpmāk iespējamus šķēršļus.

- **Subsidiaritāte**

Ņemot vērā, ka pastāv būtiskas atšķirības starp ES dalībvalstu pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumiem un ka vairāki nesenie valstu tiesību aktu grozījumi neliecina par saskaņošanas tendencēm, dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, visticamāk, nespēs nodrošināt savu tiesību aktu vispārēju saskanību ar citu dalībvalstu tiesību aktiem maksātnespējas jomā.

Otrās iespējas jomā, lai novērtētu subsidiaritātes jautājumu, fiziskas personas, kas ir uzņēmēji, ir jānošķir no fiziskām personām, kuras ir patērētāji. Pretstatā uzņēmējiem, kas pastāvīgi meklē ieguldījumu avotus (bieži vien pārrobežu), patērētāji šajā stadijā parasti saņem vietējo finansējumu (aizdevumus no vietējām bankas)⁵³. Tādējādi patērētāju pārmērīgo parādsaistību problēma vispirms būtu jārisina valstu mērogā. Tomēr vēl nesen atbildēs uz zaļo grāmatu par finanšu pakalpojumiem privātpersonām, vidējiem un mazajiem uzņēmumiem⁵⁴, nozari pārstāvošie respondenti bieži norādīja, ka atšķirības valstu tiesību aktos patērētāju maksātnespējas joma ierobežo šādu finanšu produktu pārrobežu pārdošanu. Tādēļ dalībvalstis varētu apsvērt to pašu saistību dzēšanas principu piemērošanu visām fiziskām personām, tostarp patērētājiem.

Lai ES vienotais tirgus darbotos pienācīgi, ir nepieciešams saskanīgs pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējums, ar kuru var pienācīgi ņemt vērā uzņēmumu pārrobežu dimensiju, jo mijiedarbība starp komercsabiedrībām, kas atrodas dažādās dalībvalstīs kļūst arvien plašāk izplatīta. ES mēroga rīcībai būs pievienotā vērtība, jo tiks atvieglota pārrobežu ieguldīšana ES mērogā, nodrošināts, ka pastāvētspējīgi uzņēmumi, kas nonākuši finansiālās grūtībās, neatkarīgi no atrašanās vietas vienotajā tirgū, spēs iegūt no plašākas pieejamo rīku izvēles, lai novērstu savu maksātnespēju. Vienlaikus uzņēmēji iegūs no iespējas attiecīgajā dalībvalstī izmantot saprātīgus parādsaistību dzēšanas termiņus. Reālistiski spriežot, jākonstatē, ka dalībvalstis vienas pašas to nevarētu panākt. Turklāt tas, ka tiks nodrošināts, ka šādā pārstrukturēšanas procesā iesaistīto pārrobežu kreditoru un ieguldītāju rīcībā ir atbilstoši aizsardzības līdzekļi, pozitīvi ietekmēs ekonomiku. Ar ierosinātajiem noteikumiem kreditoriem un ieguldītājiem, kuri vēlas aizdot citās dalībvalstīs, tiks radīta tiesiskā noteiktība; nepieciešamā informācija būs pieejama, tā ka viņi/tie būs pietiekami informēti, lai pieņemtu lēmumus.

Visbeidzot, priekšlikumā ir ievērots subsidiaritātes princips: pasākumi ir ierosināti vienīgi tad, ja un ciktāl dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, nevar sasniegt mērķus.

- **Samērīgums**

Šis priekšlikums ir izstrādāts, ievērojot samērīguma principu. Tajā izmantotie līdzekļi tiks pielāgoti, lai sasniegt mērķi – vienotā tirgus pareizas darbības nodrošināšanu. Topošajā ES instrumenta būtu jānosaka kopējie mērķi un vispārīgi noteikumi, savukārt dalībvalstīm jāatvēr rīcības brīvība konstatēt, kā sasniegt šos mērķus.

---

⁵³ Pārrobežu aizdošana mājsaimniecībām, kas tagad veido apmēram 5 % no aizdošanas mājsaimniecībām kopumā.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/docs/green-paper_en.pdf

- **Instrumenta izvēle un saskaņotības pakāpe**

Lai sasniegtu politikas mērķus pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā, nepieciešams šķiet saistošs instruments direktīvas formā, ar ko izveido saskaņota regulējuma minimumu. Komisijas 2014. gada ieteikumam nebija panākumu, jo netika nodrošināts, ka dalībvalstis saskaņotā un stabilā veidā reaģētu uz konstatētajām problēmām. Turklāt nepilnības ES vienotā tirgus darbībā maksātnespējas regulējumu nepietiekamās saskaņotības dēļ Komisija vēl vairāk uzsvēra kapitāla tirgu savienības rīcības plānā un vienotā tirgus stratēģijā. Direktīva dotu iespēju dalībvalstīm saglabāt elastību attiecībā uz visatbilstošākajiem līdzekļiem, kā savā iekšzemes kontekstā īstenot principus, piemēram, agrīnas brīdināšanas rīku pieejamību vai komercsabiedrības pārvaldes institūciju amatpersonu pienākumus, tuvojoties maksātnespējai. Tās varētu arī noteikt vairākus detalizētus, mērķtiecīgus noteikumus, kas nepieciešami, lai sasniegtu priekšlikuma mērķus, piemēram, izpildes panākšanas darbību apturēšanas maksimālo laikposmu vai pārstrukturēšanas plāna pieņemšanai nepieciešamo balsu vairākumu.

Pārstrukturēšana, maksātnespēja un otrā iespēja dalībvalstīs ir stingri reglamentētas un ir saistītas ar citām tiesību nozarēm, piemēram, komercsabiedrību tiesībām, darba tiesībām, nodokļu tiesībām un valsts atbalsta tiesībām. Turklāt pārstrukturēšana, maksātnespēja un otrā iespēja dalībvalstīs tiek reglamentēta atšķirīgi, un tā iemesls ir ne tikai atšķirīga priekšvēsture un ekonomikas attīstība, bet arī atšķirīga pieeja sociālo vērtību, piemēram, darbinieku tiesību vai tiesību uz īpašumu aizsardzībai. Tādēļ standartu minimums ir visatbilstošākie līdzekļi, lai visās dalībvalstīs nodrošinātu saskaņotu regulējumu, vienlaikus arī dodot dalībvalstīm iespēju pārsniegt direktīvas prasības. Piemēram, dalībvalstis varētu papildus stimulēt jaunu un pagaidu finansējumu pārstrukturēšanas procedūru ietvaros, turpmākās likvidācijas procedūrās tam piešķirot augstāku prioritāti nekā pirmspārstrukturēšanas prasījumiem. Dalībvalstis varētu arī pastiprināt otrās iespējas regulējumu, paplašinot tā tvērumu subjektu ziņā un to attiecinot uz visām fiziskām personām, tostarp patērētājiem. Dalībvalstis varētu arī uzlabot to, kā tiek reglamentēts darbinieku statuss pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas stadijā, paredzot, ka darbinieki tiek apvienoti atsevišķā kategorijā nošķirti no citiem kreditoriem.

3. **EX POST** IZVĒRTĒJUMU, APsiEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post** izvērtējumi/ spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude

Šis priekšlikums ir balstīts uz 2014. gada ieteikumu par jaunu pieeju nesekmīgai komercdarbībai un maksātnespējai⁵⁵. Komisija izvērtējumā tika secināts, ka dažas dalībvalstis, tostarp dalībvalstis, kas saņēma ar maksātnespēju saistītus ieteikumus Eiropas semestra (pusgada) ietvaros, šo ieteikumu ir ņēmušas vērā tikai daļēji. Pat dalībvalstis, kas ieteikumu ir īstenojušas, to ir darījušas selektīvi, tādēļ joprojām pastāv ievērojamas atšķirības⁵⁶. Līdz ar to ieteikums vien nav bijis pietiekams, lai sasniegtu mērķus – saskaņību un neefektivitātes samazinājumu noteikumos, kas dod iespēju veikt agrīnu parādsaistību pārstrukturēšanu un otro iespēju.

⁵⁵ C(2014) 1500 *final*, 12.3.2014.

⁵⁶ Papildu informāciju sk. izvērtējumā par Komisijas ieteikuma par jaunu pieeju nesekmīgai komercdarbībai un maksātnespējai īstenošanu, 2015. gada 30. septembris: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/evaluation_recommendation_final.pdf.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisija ir rīkojusi plašu apspriešanos ar ieinteresētajām personām. Sabiedriskajā apspriešanās, kas tiešsaistē notika no 2016. gada 23. marta līdz 14. jūnijam, tika saņemti vairāk nekā 260 komentāri no 27 dalībvalstīm (pārsvārā no Vācijas, Apvienotās Karalistes, Beļģijas un Lietuvas). Tika rīkotas speciālas tikšanās ar dalībvalstu valdību ekspertu piedalīšanos. Tika izveidota neformāla grupa, kuras sastāvā ietilpa izraudzītas ieinteresētās personas ar īpašu interesi par parādsaistību pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jautājumiem, un 2016. gada tās sanāksmes notika trīs reizes⁵⁷. Visbeidzot, Slovākijas prezidentūras laikā 2016. gada 11. jūlijā tika organizēta konference par maksātnespējas regulējumu tuvināšanu Eiropas Savienībā.

Dalībvalstu vairākums pauda atbalstu Komisijas mērķiem – uzlabot agrīnas pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumu, tomēr uzstāja, ka saskaņošanai galvenokārt jāpaliek principu līmenī, jo pastāv sarežģītas saiknes ar citām tiesību nozarēm, piemēram, komercsabiedrību tiesībām (komerciesībām). Ieinteresētās personas, komersantu organizācijas, arodapvienības, finanšu iestādes, patērētāju organizācijas, arodbiedrības un akadēmiskās aprindas visumā atbalstīja saskaņotu noteikumu minimumu attiecībā uz agrīnu pārstrukturēšanu un otrās iespējas pieeju un atzinīgi izteicās par ideju par efektīvu un rentablu ES maksātnespējas regulējumu pastāvētspējīgu uzņēmumu saglabāšanai. Tie arī uzsvēra, ka ir jāparedz līdzsvarota pieeja, kas aizsargā visu ieinteresēto personu intereses un novērš neētiskas rīcības risku. Banku nozare un dažas citas ieinteresētās personas pauda viedokli, ka, ja tiktu apsvērti ES noteikumi par patērētāju saistību dzēšanu, tie būtu jāiekļauj atsevišķā instrumentā. Eiropas Parlaments pauda atbalstu dažu pārstrukturēšanas aspektu saskaņošanai un lika uzsvēru uz otrās iespējas nodrošināšanu visām fiziskām personām.

- **Ekspertu atzinumu iegūšana un izmantošana**

Pārstrukturēšanas un maksātnespējas tiesību ekspertu grupa laikā no 2016. gada janvāra līdz jūlijam rīkoja sešas tikšanās. Tika veikts vispusīgs salīdzinošs juridiskais pētījums par maksātnespējas materiālo tiesību aktiem visās dalībvalstīs, lai apzinātu visas jomas, kur atšķirības dalībvalstu tiesību normās varētu radīt šķēršļus vienotajam tirgum⁵⁸. Tika veikts arī ekonomikas pētījums par standartu minimuma ietekmi pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā⁵⁹.

- **Ietekmes novērtējums**

Tika apsvērti šādi vispārīgi risinājuma varianti:

1. variants: pašreizējā stāvokļa saglabāšana (pamatscenārijs)

2. variants: pilnīgi saskaņotas, preventīvas pārstrukturēšanas procedūras un otrās iespējas regulējuma izveide

---

⁵⁷ Galvenie dalībnieki bija *BusinessEurope*, *AFME*, *EBF*, *ACCA*, Eiropas Amatiņniecības, mazo un vidējo uzņēmumu asociācija, *ESBA*, *Independent Retail Europe*, *EuroChambers*, Eiropas Arodbiedrību konfederācija, *EFIN*, Eiropas grāmatvežu federācija, *INSOL Europe*, *FDC*, Eiropas Advokātu un juristu biedrību padome un *European Law Institute*.

⁵⁸ Iepirkuma konkurss Nr. JUST/2014/JCOO/PR/CIVI/0075, pieejams adresē http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/insolvency_study_2016_final_en.pdf.

⁵⁹ Iepirkuma konkurss Nr. JUST /2015/JCOO/FWCIVI0103, sagatavošanā.

3. variants: alternatīva, fakultatīva ES pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējuma ieviešana

4. variants: saskaņota tiesiskā regulējuma minimuma izveide pārstrukturēšanas un uzņēmēju otrās iespējas jomā

Ietekmes novērtējumā **izvēlētais variants** paredz izveidot saskaņotu tiesisko regulējumu minimumu attiecībā uz pārstrukturēšanu un otro iespēju uzņēmējiem, kopā ar nesaistošiem noteikumiem par otro iespēju patērētājiem, kā arī procedūru efektivitātes palielināšanu. Vēlamais risinājuma variants ir saistīts ar šādiem ieguvumiem:

- i) efektīvas iespējas veikt agrīnu pārstrukturēšanu;
- ii) uzlabotas izredzes pārstrukturēšanas apspriešanā, dodot parādniekam “atelpas” iespēju izpildes panākšanas darbību apturēšanas (moratorija) veidā;
- iii) atvieglotas iespējas turpināt parādnieka komercdarbību paralēli pārstrukturēšanai;
- iv) tiek novērsts tas, ka nepiekrītošie mazākumkreditori un akcionāri (dalībnieki) savu interešu aizsardzības vārdā nelabvēlīgi ietekmē pārstrukturēšanas centienus;
- v) palielinātas izredzes uz pārstrukturēšanas plāna panākumiem;
- vi) pārstrukturēšanas procedūru izmaksu un ilguma mazināšana;
- vii) iespēja uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām savas saistības dzēst saprātīgi ilgā laikā (3 gados);
- viii) pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas iedarbīguma palielināšana.

Ar vēlamā risinājuma varianta palīdzību varēs mazināt šķēršļus pārrobežu ieguldīšanai. Līdz ar to vairākas tiktu izglābtas lielāks pastāvētspējīgu uzņēmumu skaits, nekā tas ir pašlaik, jo mazākumkreditori nespēs destabilizēt pārstrukturēšanas apspriešanas procesu, cerot uz dažu komerciālu priekšrocību panākšanu, piemēram, panākot agrīnu savu aizdevumu atgūšanu. Efektīvas preventīvās procedūras var veicināt to, ka tiek ierobežota ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanās cikla lejupslīdes stadijās, un vienlaikus nodrošināt labus naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus attiecībā uz aizdevumiem, kuru vērtība ir samazinājusies. Vēlamajam risinājuma variantam būtu jāizraisa naudas līdzekļu atgūšanas rādītāju uzlabošanās, kas savukārt dos iespēju samazināt aizņemšanās izmaksas. Vēlamais risinājuma variants samazinās fizisko personu (uzņēmēju) izmaksas un palielinās viņu iespējas no jauna atsākt darbību. Ieguldīšanas risku *ex ante* novērtēšanas izmaksas samazināsies un naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji maksātnespējas procesa ietvaros uzlabosies. Jo lielāka ir pārstrukturēšanas regulējumu saskaņotības pakāpe, jo zemākas ir izmaksas saistībā ar juristu konsultācijām, kas pašlaik tiek izmantotas, lai izvairītos no vairāku valstu pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumu piemērošanas. Vēlamais risinājuma variants arī palielinās pašnodarbinātību, jo, samazinot saistību dzēšanas laikposmu, palielinās pašnodarbināto personu īpatsvars. Vēlamais risinājuma variants būs labvēlīgs arī patēriņam un izaugsmei.

Vēlamais risinājuma variants nozīmē, ka dažām dalībvalstīm radīsies izmaksas saistībā savu pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumu grozīšanu. Dažās dalībvalstīs būs jāievieš preventīva procedūra vai jāpielāgo procedūra, kas jau paziņota saskaņā ar Maksātnespējas regulas A pielikumu. Varētu būt nepieciešamas dažas izmaiņas komercsabiedrību tiesībās (komerciesībās), lai īstenotu normas par attiecīgi akcionāru vai dalībnieku statusu pārstrukturēšanā.

- **Regulējuma atbilstība un vienkāršošana**

Vēlamais risinājuma variants mazinās šķēršļus MVU pārrobežu kreditēšanai: efektīvu pārstrukturēšanas dotu iespējas MVU, kas ir kreditori, atgūt vairāk naudas līdzekļu, nekā tie varētu tad, ja parādnieks nonāktu maksātnespējas stadijā. Tas tādēļ, ka kreditoru naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji vispār ir augstāki, ja maksātnespējas un pārstrukturēšanas regulējums pieļauj pastāvētspējīgu uzņēmumu agrīnu un efektīvu pārstrukturēšanu un darbībasnespējīgu uzņēmumu ātru noregulējumu. Tāpat kā parādnieki, arī MVU varēs izmantot agrīnas brīdināšanas rīkus, līdz ar ko būtu jāpanāk, ka lielāks skaits pārstrukturēšanas lietu tiek uzsākts agrīnā stadijā. Tieši MVU iegūs arī no pārstrukturēšanas plāna paraugiem, kas izstrādāti valsts mērogā, jo tie atvieglotu parādnieku centienus izstrādāt pārstrukturēšanas plānu, izmantojot atbilstošas informācijas atspoguļošanas klauzulas. Veicinot elastīgāku pārstrukturēšanas regulējumu un labākus apstākļus darbības atsākšanai no jauna pēc nesekmīgas pieredzes, var samazināt komercsabiedrību likvidēšanas gadījumu skaitu, kā arī saistītu maksātnespējas gadījumu negatīvo rezonansi piegādes ķēdē. Vieglāki saistību dzēšanas nosacījumi uzņēmējiem veicina arī to jaunu komercsabiedrību dibināšanas skaita pieaugumu.

Ar pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas un it īpaši visu maksātnespējas procedūru digitalizācijas palīdzību varēs samazināt procedūru ilgumu un palielināt to efektivitāti, kas savukārt mazinās kreditoru izmaksas saistībā ar pārstrukturēšanu un uzlabos viņu/to naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus.

- **Pamattiesības**

Brīvība veikt darījumdarbību un tiesības veikt algotu darbu (ES Pamattiesību hartas 16. un 15. pants): šīs tiesības tiek garantētas. Parādnieki, kas nonākuši finansiālās grūtībās, var turpināt darbību arī pārstrukturēšanas apspriešanas laikā un pilnīgi vai vismaz daļēji kontrolē savus aktīvus un darbību. Uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām būtu iespēja pēc parādsaistību pilnīgas dzēšanas atsākt savu darbību.

Tiesības uz īpašumu un tiesības uz iedarbīgiem tiesību aizsardzības līdzekļiem un uz taisnīgu tiesu (hartas 17. un 47. pants): lai gan konkrētas procedūras daļas varētu ietekmēt šīs tiesības, tās ir nepieciešamas un samērīgas, lai atvieglotu tādu pārstrukturēšanas plānu ātru īstenošanu, ar kuriem ir iespējams atjaunot parādnieku pastāvētspēju. Katrā gadījumā ir iekļauti atbilstoši aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka personu pamatotās intereses tiek aizsargātas pret ļaunprātīgu izmantošanu.

Darbinieku tiesības uz informāciju un apspriešanos (hartas 27. pants): ierosinātais pasākumi tās ietekmēs labvēlīgi, jo priekšlikums neskar esošos Savienības tiesību aktus šajā jomā un papildus paredz ietekmēto darbinieku tiesības balsot par pārstrukturēšanas plānu.

Tiesības uz kolektīvām sarunām un rīcību (hartas 28. pants): priekšlikums neskar darbinieku un darba devēju vai to attiecīgo organizāciju tiesības attiecīgā līmenī apspriest un noslēgt koplīgumus un interešu konflikta gadījumā veikt kolektīvus pasākumus, lai aizsargātu savas intereses, tai skaitā streikot saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu. Direktīvas īstenošanas un transponēšanas izmaksas pilnā apmērā tiks segtas no apstiprinātā budžeta piešķiruma programmai "Tieslietas". Izmaksas saistībā ar ziņojuma sagatavošanu par direktīvas īstenošanu (5 gadus pēc piemērošanas sākuma un pēc tam ik pēc 7 gadiem) tiks segtas no budžeta piešķiruma instrumentiem tieslietu un patērētāju politikas jomās par attiecīgajiem gadiem.

5. CITI JAUTĀJUMI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija veicinās direktīvas īstenošanu dalībvalstīs ar šādiem pasākumiem:

- transponēšanas palīdzības sniegšana;
- divu transponēšanas darbsemināru un starplaika konstatācijas pasākumu organizēšana;
- divpusēju tikšanos organizēšana, tai skaitā pēc dalībvalstu pieprasījuma;
- dalībvalstu nodrošināšana ar veidnēm valstu transponēšanas pasākumu ziņošanas vajadzībām.

Dalībvalstis tiks arī aicinātas veikt konkrētus īstenošanas pasākumus, piemēram, norādīt speciālu kontaktpunktu, informēt par visu valstu transponēšanas pasākumiem un palielināt informētību.

Priekšlikums paredz, ka dalībvalstis, lai nodrošinātu noteikumu uzraudzīšanu un īstenošanu, vāks datus, izmantojot standartizētu metodiku, rādītājus, piemēram, iesniegumu skaitu sadalījumā pa procedūras veidiem (pārstrukturēšana, maksātnespēja, otrā iespēja), ilgumu, procedūras iznākumu, procedūru administratīvās izmaksas, naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus un šādu procedūru sekmīgumu. Dati tiks sniegti sadalījumā pēc parādnieku lieluma un veida, lai objektīvi varētu novērtēt dalībvalstu procedūru iedarbīgumu. Ir paredzēts, ka dalībvalstis datus Komisijai nosūtīs vienreiz gadā.

Direktīvas darbība pirmoreiz tiks izskatīta, kad apritēs 5 gadi pēc tās piemērošanas sākuma un pēc tam ik pēc 7 gadiem.

- **Detalizēts skaidrojums par konkrētām priekšlikuma normām**

Direktīvai ir trīs dažādas galvenās daļas: preventīvās pārstrukturēšanas regulējumi (II sadaļa), otrā iespēja uzņēmējiem (III sadaļa) un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas efektivitātes palielināšanas pasākumi (IV sadaļa). I, IV, V un VI sadaļas tvērumam ir horizontāls raksturs.

I sadaļa "Vispārīgi noteikumi" ietver normas par piemērošanas jomu *rationae materiae* un *rationae personae*, vairākus definētu terminu skaidrojumus un normu par agrīnas brīdināšanas rīku pieejamību parādniekiem (juridiskām personām un fiziskām personām), kas veic tirdzniecību, komercdarbību vai profesionālu darbību (uzņēmējiem).

Lai gan III sadaļas normas attiecas vienīgi uz uzņēmējiem, tur ir tieši formulēts, ka dalībvalstis var paplašināt šo normu tvērumu, tās attiecinot uz visām fiziskām personām, lai nodrošinātu personīgo parādsaistību konsekvētu regulējumu. Vairākas dalībvalstis nenoskaidro attiecīgi personīgās parādsaistības, kas radušās saistībā ar komercdarbību, un parādsaistībām, kas radušās ārpus šādas darbības. No šīs direktīvas neizriet, ka šāds dalījums būtu jāveic vai ka tas būtu atbilstošs. Direktīvā dalībvalstis tiek aicinātas piemērot tos pašus otrās iespējas principus visām fiziskām personām.

II sadaļa “Preventīvās pārstrukturēšanas regulējumi”: ar to tiek ieviesti kopēji preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu pamatelementi, lai parādniekiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās (neatkarīgi no tā, vai tie ir juridiskas vai fiziskas personas), būtu faktiski pieejamas procedūras, kas atvieglo pārstrukturēšanas plānu apspriešanu agrīnā stadijā, to pieņemšanu kreditoru vidū un, iespējams, apstiprināšanu tiesu iestādē vai administratīvajā iestādē.

4. pants: preventīvās pārstrukturēšanas regulējumi var sastāvēt no vienas vai vairākām procedūrām vai pasākumiem, ja vien parādnieks var kombinēt visus tajos minētos elementus, lai iedarbīgi apspriestu un pieņemtu pārstrukturēšanas plānu.

5. pants: parādnieka aktīviem un darbībai būtu jāpaliek tā valdījumā. Var tikt piesaistīti mediatori vai uzraugi (pārstrukturēšanas jomā praktizējoši speciālisti), tomēr tiesai vai administratīvajai iestādei šādi praktizējošie speciālisti nebūtu obligāti jāieceļ ikvienā gadījumā.

6. un 7. pants: lai nodrošinātu apspriešanas norisi un neitralizētu nepiekrītošo kreditoru darbības, parādniekam būtu jābūt iespējai panākt atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu. Bažas, ka šāda apturēšana varētu negatīvi ietekmēt kreditorus, ir ņemtas vērā normās par apturēšanas ilgumu, tās pagarināšanas nosacījumiem un apturēšanas atcelšanas nosacījumiem. Apturēšana neattiecas uz vēl neapmierinātiem (neapmaksātiem) darbinieku prasījumiem, ciktāl dalībvalstis neparedz atbilstošu aizsardzību ar citiem līdzekļiem. Apturēšanas laikā parādniekam nedrīkstētu būt pienākums uzsākt citu veidu maksātspējas procedūras, it īpaši likvidācijas procedūras (un nedrīkstētu būt šāds risks), lai viņš/tas varētu turpināt sava uzņēmuma darbību. Viņam/tam vajadzētu būt arī iespējai palauties uz to, ka turpināsies ar piegādātājiem un citiem kreditoriem noslēgto līgumu izpilde – ar nosacījumu, ka viņš/tas izpilda savus pienākumus, kas izriet no šādiem līgumiem.

8. pants: paredz pārstrukturēšanas plānā iekļaujamās obligātās informācijas minimumu. Dalībvalstis var paredzēt, ka jāsniedz papildu obligātā informācija, ja vien tas parādniekiem nerada nesamērīgu slogu. Dalībvalstīm būtu jāizstrādā internetā pieejami pārstrukturēšanas plāna paraugi un praktiska informācija par to, kā plāna ierosinātais var izmantot šādus paraugus.

9. pants: paredz, ka pārstrukturēšanas plānu pieņem ietekmētie kreditori vai kreditoru kategorijas. Ja ir iesaistīti kreditori ar dažādām interesēm, viņi/tie būtu arī jāapvieno atsevišķās kategorijās. Vismaz nodrošinātie kreditori vienmēr būtu jāapvieno atsevišķi, tos nošķirot no nenodrošinātajiem kreditoriem. Dalībvalstis var arī paredzēt, ka darbinieki tiek apvienoti atsevišķā kategorijā, viņus nošķirot no citiem kreditoriem.

10. pants: uzskaitīti gadījumi, kad, lai pārstrukturēšanas plāns kļūtu saistošs, tam ir nepieciešams apstiprinājums no tiesas vai administratīvās iestādes, un konkretizēti šādas apstiprināšanas nosacījumi.

11. pants: izklāstīti nosacījumi, kas jāizpilda, lai panāktu, ka tiesa vai administratīvā iestāde tomēr apstiprina pārstrukturēšanas plānu, ko atbalsta ne visas kreditoru kategorijas.

12. pants: noteikts princips, ka akcionāriem, dalībniekiem un biedriem nav atļauts bloķēt pastāvētspējīga uzņēmuma pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu, ja tiek aizsargātas viņu/to pamatotās intereses.

13. pants: paredz noteikumus par vērtējumu – kad un kā tas ir jānosaka, lai nodrošinātu taisnīgu aizsardzību nepiekrītošām personām.

14. pants: formulētas pārstrukturēšanas plāna sekas attiecībā uz ietekmētajām un neietekmētajām personām.

15. pants: izklāstīts noteikumu minimums attiecībā uz pārsūdzību kā pušu pamatoto interešu aizsardzības pasākumu un vienlaikus tiek nodrošināts, ka šādi aizsardzības pasākumi neaizkavē pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu vai īstenošanu.

16. un 17. pants: paredz aizsardzības minimumu attiecībā uz jaunu finansējumu, kas nepieciešams, lai īstenotu pārstrukturēšanas plānu, pagaidu finansējumu, kas piesaistīts, lai nodrošinātu komercdarbības nepārtrauktību pārstrukturēšanas apspriešanas laikā, un citiem darījumiem, kuri noslēgti ciešā saistībā ar pārstrukturēšanas plānu.

18. pants: ietver dalībvalstu pienākumu noteikt konkrētus pienākumus komercsabiedrības pārvaldes institūciju amatpersonām, kad tuvojas maksātnespēja, kuri stimulētu viņus virzīties uz agrīnu pārstrukturēšanu, ja uzņēmums ir pastāvētspējīgs.

III sadaļa “Uzņēmēju otrā iespēja ievieš normu minimumu par parādsaistību dzēšanu attiecībā uz uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām kā pamatnosacījumu tam, lai uzņēmēji varētu gūt otro iespēju. Dalībvalstis var pārsniegt šo aizsardzības minimumu, pieļaujot pat vēl labvēlīgāku pieeju uzņēmējiem, piemēram, ar noteikumiem par finansējuma pieejamību personām, kas no jauna atsāk darbību.

19. pants nosaka principu, ka uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām ir nepieciešama faktiskā iespēja panākt saistību pilnīgu dzēšanu bez parādu samaksas summas vai procentuālās daļas minimuma.

20. pants: uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai panākt parādsaistību pilnīgu dzēšanu pēc maksimāli 3 gadiem, bez nepieciešamības no jauna vērsties tiesu iestādē vai administratīvajā iestādē. Trīs gadu laikposma sākumdienu atšķiras atkarībā no tā, vai uzņēmējs veic maksājumus kreditoriem samaksas plāna ietvaros vai arī procedūra paredz tikai aktīvu atsavināšanu. Īsa saistību dzēšanas laikposma noteikšanas ierobežojumi ir iekļauti 22. pantā.

21. pants: uzņēmējiem, kas diskvalificēti ar savām pārmērīgajām parādsaistībām saistītu iemeslu dēļ, būtu jāpiemēro lēmumi, kas paredz īsu diskvalifikācijas laikposmu, lai viņiem piedāvātu otro iespēju. Būtu jāpiemēro 22. pantā minētie ierobežojumi.

22. pants paredz, ka dalībvalstīm ir liela rīcības brīvība, nosakot ierobežojumus attiecībā uz normām par saistību dzēšanas iespējām un par saistību dzēšanas laikposmiem, ja vien šādi ierobežojumi ir nepārprotami konkretizēti un ir nepieciešami, lai aizsargātu vispārējās sabiedrības intereses.

23. pants: tā kā personu parādi, kas saistīti ar profesiju, un parādi, kas nav saistīti ar profesiju, bieži vien ir savstarpēji saistīti, dalībvalstīm būtu jāmēģina attiecīgos gadījumos konsolidēt atsevišķās procedūras, lai uzņēmējiem dotu reālu iespēju izmantot otro iespēju.

IV sadaļa “Pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas efektivitātes palielināšanas pasākumi” attiecas ne tikai uz preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām un saistību dzēšanas procedūrām, bet arī uz maksātspējas procedūrām.

24. pants paredz, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka tiesu un citu kompetento iestāžu darbinieki ir pienācīgi apmācīti un specializējušies pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas lietās.

25. pants paredz, ka dalībvalstis veicina sākotnējo un turpmāko apmācību, kā arī rīcības kodeksu izstrādāšanu pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas lietās praktizējošiem speciālistiem.

26. pants ietver standartu minimumu attiecībā uz pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu iecelšanu, uzraudzīšanu un atalgošanu.

27. pants paredz elektronisko saziņas līdzekļu izmantošanu pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas kontekstā.

V sadaļa “Pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādsaistību dzēšanas procedūru uzraudzīšana” ietver noteikumu minimumu par datu vākšanu dalībvalstīs un par šādu datu paziņošanu Komisijai, izmantojot standartizētu datu sniegšanas veidni.

VI sadaļa “Nobeiguma noteikumi”: noteikumi par direktīvas saistību ar citiem Savienības instrumentiem, par direktīvas piemērošanas pārskatīšanu, par standartveida veidlapu pieņemšanu, par stāšanos spēkā un piemērošanas sākumu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 53. un 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁶⁰,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁶¹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Šīs direktīvas mērķis ir novērst šķēršļus, kas liedz īstenot pamatbrīvības, piemēram, kapitāla brīvību apriti un brīvību veikt uzņēmējdarbību un kuru rašanās cēlonis ir valstu tiesību aktos un procedūrās par preventīvo pārstrukturēšanu, maksātnespēju un otro iespēju pastāvošās atšķirības. Šīs direktīvas nolūks ir novērst šādus šķēršļus, nodrošinot, ka pastāvētspējīgiem uzņēmumiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās, ir pieejams iedarbīgs valsts preventīvās pārstrukturēšanas regulējums, kurā ir paredzēta to iespēja turpināt darbību, ka godīgiem uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām otrā iespēja tiek dota pēc pilnīgas parādsaistību dzēšanas pēc saprātīgi ilga laikposma un ka tiek uzlabots pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru iedarbīgums, it īpaši to ilguma saīsināšanas ziņā.
- (2) Pārstrukturēšanai būtu jādod iespēja uzņēmumiem, kas nonākuši finansiālās grūtībās, turpināt komercdarbību pilnā vai daļējā apmērā, mainot aktīvu un saistību sastāvu, apstākļus vai struktūru vai savu kapitāla struktūru, tai skaitā pārdodot aktīvus vai

⁶⁰ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁶¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

uzņēmumu sastāvdaļas. Preventīvās pārstrukturēšanas regulējumam galvenokārt būtu jānodrošina iespēja uzņēmumiem veikt pārstrukturēšanu agrīnā stadijā un izvairīties no maksātnespējas. Šādam regulējumam būtu pēc iespējas jāpalielina vērtības kopsumma kreditoriem, īpašniekiem un ekonomikai kopumā un būtu jānovērš nevajadzīga darbvietu, zināšanu un prasmju zaudēšana. Tam būtu arī jānovērš ienākumus nenesošu aizdevumu uzkrāšanās. Pārstrukturēšanas procesā būtu jāaizsargā visu iesaistīto personu tiesības. Vienlaikus pastāvētspējīgi uzņēmumi bez izredzēm tikt glābtiem būtu jālikvidē pēc iespējas ātri.

- (3) Starp dalībvalstīm pastāv atšķirības attiecībā uz to procedūru diapazonu, kas uzņēmuma pārstrukturēšanas vajadzībām pieejamas finansiālās grūtībās nonākušiem parādnikiem. Dažās dalībvalstīs ir ierobežots procedūru klāsts, kas nozīmē, ka uzņēmumi var tikt pārstrukturēti salīdzinoši vēlu – maksātnespējas procedūru ietvaros. Citās dalībvalstīs pārstrukturēšana ir iespējama agrākā stadijā, tomēr pieejamās procedūras nav tik iedarbīgas, cik tās varētu būt, vai tās ir ļoti formālas, jo, piemēram, ierobežo ārpusstiesas procesa izmantošanu. Tāpat atšķiras valstu noteikumi, kas uzņēmējiem dod otro iespēju, piemēram, dzēšot parādsaistības, kas radušās to komercdarbības gaitā; atšķirības pastāv saistību dzēšanas laikposma ilguma un šādas saistību dzēšanas piemērošanas nosacījumu ziņā.
- (4) Daudzās dalībvalstīs ir nepieciešami vairāk nekā trīs gadi, lai bankrotējais, bet godīgs uzņēmējs varētu dzēst savas parādsaistības un atsākt darbību no jauna. Neefektīvu otrās iespējas regulējumu dēļ uzņēmējiem nākas pārcelties uz valsti ar atšķirīgu tiesību sistēmu, lai iegūtu iespēju atsākt darbību no jauna saprātīgā laikposmā, ar ievērojamām papildu izmaksām gan saviem kreditoriem, gan pašiem parādnikiem. Lēmumi par ilgu diskvalifikācijas laikposmu, kādi bieži vien papildina procedūru, kas noslēdzas ar saistību dzēšanu, rada šķēršļus brīvībai sākt un turpināt uzņēmējdarbību pašnodarbinātas personas statusā.
- (5) Vairākās dalībvalstīs pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru pārmērīgais ilgums ir svarīgs faktors, kas negatīvi ietekmē naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus un attur ieguldītājus no komercdarbības veikšanas tiesību sistēmās, kur pastāv risks, ka procedūras norisināsies pārāk ilgi.
- (6) Visas šīs atšķirības izpaužas kā papildu izmaksas ieguldītājiem, kas novērtē riskus, ka parādnieki nonāks finansiālās grūtībās vienā vai vairākās dalībvalstīs, un kā izmaksas pārstrukturēšanu īstenojošām komercsabiedrībām ar uzņēmumiem, kreditoriem vai aktīviem citās dalībvalstīs, un visuzskatāmākais šāds piemērs ir starptautiska mēroga koncernu (sabiedrību grupu) pārstrukturēšana. Daudzi ieguldītāji kā vienu no galvenajiem iemesliem tam, ka tie neiegulda vai nedibina komercdarbības attiecības ar darījumu partneri ārpus savas valsts, min nenoteiktību attiecībā uz citas valsts maksātnespējas noteikumiem vai risku, ka tajā pastāv ilgas vai sarežģītas maksātnespējas procedūras.
- (7) Šādas atšķirības dalībvalstīs izraisa nevienlīdzīgus apstākļus kredītu pieejamības ziņā un nevienādus naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus. Tādējādi augstāka saskaņotības pakāpe pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā ir nenovēršami nepieciešama, lai labi varētu darboties vienotais tirgus kopumā un, konkrētāk, kapitāla tirgu savienība.

- (8) Būtu jāatbrīvojas arī no papildu izmaksām saistībā ar risku novērtēšanu un pārrobežu izpildes panākšanu, kas rodas tādu uzņēmēju kreditoriem, kuriem ir pārmērīgas parādsaistības un kuri pārceļas uz citu dalībvalsti, lai otro iespēju gūtu daudz īsākā laikposmā. Būtu jāsamazina arī papildu izmaksas uzņēmējiem, kuras izriet no nepieciešamības pārcelties uz citu dalībvalsti, lai gūtu otro iespēju. Turklāt šķēršļi, kas izriet no lēmumiem par ilgu diskvalifikāciju saistībā ar uzņēmēja pārmērīgām parādsaistībām, slāpē uzņēmējdarbību.
- (9) Šķēršļi, ar kuriem jāstopas pamatbrīvību īstenošanā, attiecas ne tikai uz pārrobežu situācijām. Vienotais tirgus, kurā arvien pieaug savstarpējās saiknes un kurā brīvi tiek pārvietotas preces, pakalpojumi, kapitāls un pārvietojas darbinieki, ar arvien izteiktāku digitālo dimensiju nozīmē to, ka tikai ļoti nedaudzas komercsabiedrības darbojas tikai vienas valsts ietvaros, ja ņem vērā visus nozīmīgos elementus, piemēram, klientu loku, piegādes ķēdi, darbības jomas, kā arī ieguldītāju un kapitāla struktūru. Pat izteikti iekšzemes maksātnespējas gadījumi tā dēvētā maksātnespējas gadījumu domino efekta dēļ var ietekmēt vienotā tirgus darbību, viena uzņēmuma maksātnespējai izraisot citus maksātnespējas gadījumus piegādes ķēdē.
- (10) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2015/848⁶² runa ir par tādiem jautājumiem kā tiesas piekritība, atzīšana un izpilde, tiesību sistēma, kuras tiesību akti ir piemērojami, sadarbība pārrobežu maksātnespējas procesa ietvaros, kā arī par maksātnespējas reģistru savstarpējo savienojamību. Tā attiecas uz preventīvajām procedūrām, kas veicina ekonomiski pastāvētspējīga parādnieka glābšanu, kā arī procedūrām, kuras uzņēmējiem dod otro iespēju. Tomēr ar Regulu (ES) 2015/848 netiek novērstas dažādu valstu tiesību aktos pastāvošās atšķirības attiecībā uz šīm procedūrām. Turklāt instruments, kas attiecas tikai uz pārrobežu maksātnespējas gadījumiem, nedz novērstu visus šķēršļus brīvai aprītei, nedz arī ieguldītāji spētu iepriekš konstatēt, vai parādnieka potenciālajām finansiālajām grūtībām ir pārrobežu vai iekšzemes raksturs. Tādēļ papildus tiesu sadarbības jautājumiem ir nepieciešams izveidot standartu minimumu materiālo tiesību jomā.
- (11) Ir nepieciešams samazināt pārstrukturēšanas izmaksas gan parādniekiem, gan kreditoriem. Tādēļ būtu jāsamazina atšķirības, kas apgrūtina pastāvētspējīgu uzņēmumu, kuri nonākuši finansiālās grūtībās, agrīnu pārstrukturēšanu un iespējas godīgiem uzņēmējiem gūt otro iespēju. Tas Savienībā palielinātu pārredzamību, tiesisko noteiktību un prognozējamību. Tas arī maksimāli palielinātu visu veidu kreditoru un ieguldītāju rentabilitāti un veicinātu pārrobežu ieguldīšanu. Lielāka saskaņotība atvieglotu arī koncernu (sabiedrību grupu) pārstrukturēšanu neatkarīgi no tā, kurā Savienības dalībvalstī atrodas tajā ietilpstošās sabiedrības.
- (12) Mazinot šķēršļus pastāvētspējīgu uzņēmumu, kas nonākuši finansiālās grūtībās, iedarbīgai pārstrukturēšanai, tiks veicināta darbvieta zaudēšanas un piegādes ķēdē esošo kreditoru zaudējumu mazināšana, tiks saglabātas speciālās zināšanas un prasmes, un tādējādi iegūs arī visa tautsaimniecība kopumā. Atvieglot otrās iespējas došanu uzņēmējiem, tiks novērsta viņu izslēgšana no darba tirgus un tiks dota iespēja atsākt uzņēmējdarbību, balstoties uz iepriekšējo pieredzi un ar to saistītām atziņām. Visbeidzot, samazinot pārstrukturēšanas procedūru ilgumu, tiktu uzlaboti kreditoru

⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV L 141, 5.6.2015., 19. lpp.).

naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji, jo parasti līdz ar laika ritējumu uzņēmuma vērtība tikai vēl vairāk samazinās. Turklāt efektīvi maksātspējas mehānismi dotu iespēju labāk novērtēt riskus, kas saistīti ar lēmumiem attiecībā uz aizdevumiem un aizņēmumiem, un sekmētu to uzņēmumu korekciju veikšanu, kuriem ir pārmērīgas parādsaistības, samazinot ekonomiskās un sociālās izmaksas saistībā ar to aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas procesu.

- (13) No saskaņotākas pieejas Savienības mērogā īpaši iegūtu mazie un vidējie uzņēmumi, jo tiem nav nepieciešamo resursu, ar kuriem segt pārstrukturēšanas augstās izmaksas un izmantot efektīvākas pārstrukturēšanas procedūras, kas pieejamas dažās dalībvalstīs. Maziem un vidējiem uzņēmumiem, it īpaši tiem, kas saskaras ar finansiālām grūtībām, bieži vien nav vajadzīgo resursu, lai varētu piesaistīt profesionālus konsultantus, tādēļ būtu jāievieš agrīnas brīdināšanas rīki, ar kuriem parādniekus varētu brīdināt par steidzamas rīcības nepieciešamību. Lai palīdzētu šādiem uzņēmumiem veikt pārstrukturēšanu ar nelielām izmaksām, valsts mērogā būtu arī jāizstrādā pārstrukturēšanas plāna paraugi, kuriem vajadzētu būt pieejamiem internetā. Parādniekiem vajadzētu būt iespējai izmantot un pielāgot tos savām vajadzībām un savas komercdarbības specifikai.
- (14) Ir atbilstīgi izslēgt no šīs direktīvas tvēruma parādniekus, kas ir apdrošināšanas sabiedrības un pārapirošināšanas sabiedrības, kuras definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK⁶³ 13. panta 1. un 4. punktā, kredītiestādes, kas definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013⁶⁴ 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā, ieguldījumu brokeru sabiedrības un kolektīvo ieguldījumu uzņēmumus, kuri definēti Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 2) un 7) apakšpunktā, centrālos darījumu partnerus, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012⁶⁵ 2. panta 1. punktā, centrālos vērtspapīru depozitārijus, kuri definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 909/2014⁶⁶ 2. panta 1. punktā, un citas finanšu iestādes un vienības, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/59/ES⁶⁷ 1. panta 1. punkta pirmajā daļā. Uz tiem attiecas speciāla kārtība, un valstu uzraudzības iestādēm ir plašas pilnvaras iejaukties.

---

⁶³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

⁶⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

⁶⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁶⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

⁶⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 190. lpp.).

- (15) Patērētāju pārmērīgas parādsaistības izraisa lielas bažas ekonomikas un sociālās jomas kontekstā, un šis jautājums ir cieši saistīts ar pārmērīgi lielo parādu mazināšanu. Turklāt bieži vien nav iespējams nepārprotami nošķirt uzņēmēja patēriņa parādus un ar viņa komercdarbību saistītos parādus. Uzņēmēju otrās iespējas regulējums nebūtu iedarbīgs, ja uzņēmējam, lai dzēstu savas ar komercdarbību saistītās parādsaistības un ar komercdarbību nesaistītās parādsaistības, būtu jāizmanto atsevišķas procedūras, kurām atšķiras piemērojamas nosacījumi un saistību dzēšanas laikposmi. Šo iemeslu dēļ, lai gan šī direktīva neietver saistošus noteikumus par patērētāju pārmērīgām parādsaistībām, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai saistību dzēšanas normas piemērot arī attiecībā uz patērētājiem.
- (16) Jo agrāk parādnieks spēj konstatēt savas finansiālās grūtības un veikt atbilstošas darbības, jo lielāka ir varbūtība, ka varēs izvairīties no draudošas maksātnespējas, vai – gadījumā, ja uzņēmuma pastāvētspēja ir neatgriezeniski apdraudēta – jo sakārtotāks un efektīvāks ir darbības izbeigšanas process. Tādēļ, lai parādniekus, kuri sāk saskarties ar finansiālām problēmām, stimulētu rīkoties jau agrīnā stadijā, būtu jāievieš skaidra informācija par pieejamajām preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām, kā arī agrīnas brīdināšanas rīki. Iespējamiem agrīnas brīdināšanas mehānismiem būtu jāietver parādnieka vai parādnieka vadības pienākumi saistībā ar grāmatvedību un uzraudzīšanu, kā arī aizdevuma līgumos iekļauti ziņošanas pienākumi. Turklāt trešās personas, kurām ir nozīmīga informācija, piemēram, grāmatveži, nodokļu un sociālās nodrošināšanas iestādes, varētu tikt stimulētas vai tām varētu attiecīgās valsts tiesību normās tikt paredzēts pienākums norādīt uz negatīvu attīstību.
- (17) Parādniekiem vajadzētu būt pieejamam pārstrukturēšanas regulējumam, kas viņiem/tiem dotu iespēju risināt finansiālās grūtības jau agrīnā stadijā, kad šķiet ticami, ka to maksātnespēja var tikt novērsta un to komercdarbības turpināšana var tikt nodrošināta. Pārstrukturēšanas regulējumam vajadzētu būt pieejamam, pirms parādnieks kļūst maksātnespējīgs attiecīgās valsts tiesību izpratnē, t. i., pirms parādnieks atbilst tādas kolektīvas maksātnespējas procedūras uzsākšanas nosacījumiem, kura parasti ietver parādnieka visu aktīvu atsavināšanu un likvidatora iecelšanu. Tāpēc pastāvētspējas pārbaude nebūtu jāizvirza kā priekšnosacījums apspriešanas uzsākšanai un izpildes panākšanas darbību apturēšanai. Tā vietā uzņēmuma pastāvētspēja parasti būtu jānovērtē ietekmētajiem kreditoriem, kuru vairākums piekrīt savu prasījumu daļējai koriģēšanai. Tomēr, lai novērstu to, ka procedūras tiek izmantotas ļaunprātīgi, parādnieka finansiālajām grūtībām ir jābūt tādām, kas, visticamāk, novestu pie maksātnespējas, un pārstrukturēšanas plānam ir jāspēj novērst parādnieka maksātnespēju un nodrošināt uzņēmuma dzīvotspēju.
- (18) Lai veicinātu efektivitāti un mazinātu procedūru ilgumu un izmaksas, valstu preventīvās pārstrukturēšanas regulējumiem būtu jāietver elastīgas procedūras, kas tiesu vai administratīvo iestāžu iesaistīšanos paredz vienīgi tādā gadījumā, ja tas ir nepieciešami un samērīgi, lai aizsargātu kreditoru un citu potenciāli ietekmēto ieinteresēto personu intereses. Lai izvairītos no nevajadzīgām izmaksām un atspoguļotu procedūras agrīno norisi, principā būtu jāsauglabā parādnieka kontrole pār saviem aktīviem un sava uzņēmuma ikdienas darbību. Pārstrukturēšanas jomā praktizējoša speciālista (mediatora, kas palīdz pārstrukturēšanas plāna apspriešanā, vai maksātnespējas procesa administratora, kas uzrauga parādnieka darbības) iecelšanai nevajadzētu būt obligātai ikvienā gadījumā, bet gan veicamai atkarībā no katra konkrētā gadījuma apstākļiem vai parādnieka konkrētajām vajadzībām. Turklāt pārstrukturēšanas procesa uzsākšanai nebūtu katrā ziņā nepieciešams tiesas nolēmums;

process var būt neformāls, ja vien netiek ietekmētas trešo personu tiesības. Neatkarīgi no tā būtu kaut kādā mērā jānodrošina uzraudzība, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu viena vai vairāku kreditoru vai citu ieinteresēto personu pamatotās intereses. Tas tā varētu būt, piemēram, tad, ja tiesa vai administratīvā iestāde vispārēji aptur atsevišķas izpildes panākšanas darbības vai ja šķiet nepieciešami pārstrukturēšanas plānu piemērotām kreditoru kategorijām, kuras tam nepiekrīt.

- (19) Parādniekam būtu jābūt iespējai lūgt, lai tiesa vai administratīvā iestāde pagaidu kārtā aptur atsevišķas izpildes panākšanas darbības, apturot arī pienākumu iesniegt pieteikumu par maksātnespējas procedūras uzsākšanu, ja šādas darbības var nelabvēlīgi ietekmēt apspriešanos un pasliktināt izredzes panākt parādnieka uzņēmuma pārstrukturēšanu. Izpildes panākšanas darbību apturēšana var būt vispārēja, tas ir, ietekmēt visus kreditorus, vai arī adresēta atsevišķiem kreditoriem. Lai paredzētu taisnīgu samēru starp parādnieka tiesībām un kreditoru tiesībām, šādai apturēšanai vajadzētu tikt noteiktai uz laikposmu, kas nepārsniedz četrus mēnešus. Tomēr sarežģītas pārstrukturēšanas gadījumā var būt nepieciešams ilgāks laiks. Dalībvalstis var nolemt, ka šādos gadījumos tiesa vai administratīvā iestāde var noteikt šā laikposma pagarinājumu, ja vien ir pierādījumi par to, ka pārstrukturēšanas plāna apspriešanās tiek gūti panākumi un ka nav netaisnīgi nelabvēlīgas ietekmes uz kreditoriem. Ja tiek apstiprināti papildu pagarinājumi, tiesai vai administratīvajai iestādei būtu jāpārlicinās, ka pastāv liela iespējamība, ka pārstrukturēšanas plāns tiks pieņemts. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka lūgumi pagarināt apturēšanas sākotnējo ilgumu tiek iesniegti saprātīgā termiņā, lai dotu iespēju tiesai vai administratīvajai iestādei laikus pieņemt lēmumu. Ja tiesa vai administratīvā iestāde nepieņem lēmumu par izpildes panākšanas pasākumu apturēšanas pagarināšanu, pirms beidzas tās termiņš, apturēšanai būtu jāzaudē spēks dienā, kad beidzas apturēšanas laikposms. Tiesiskās noteiktības labad apturēšanas laikposmam kopumā nevajadzētu pārsniegt divpadsmit mēnešus.
- (20) Lai nodrošinātu, ka kreditoriem netiek radīts kaitējums, apturēšanu nevajadzētu apstiprināt vai, ja tā ir apstiprināta, to nevajadzētu pagarināt vai vajadzētu atcelt, ja izpildes panākšanas darbību apturēšana netaisnīgi nelabvēlīgi ietekmē kreditorus. Lai konstatētu, vai netaisnīgi nelabvēlīgi tiek ietekmēti kreditori, tiesas vai administratīvās iestādes var ņemt vērā to, vai apturēšana saglabātu mantas kopuma vērtības kopsummu, un to, vai parādnieks rīkojas ļaunticīgi vai nolūkā radīt nelabvēlīgu ietekmi vai visumā rīkojas pretēji kreditoru kopuma pamatotajām interesēm. Apturēšana netaisnīgi nelabvēlīgi ietekmētu atsevišķu kreditoru vai kreditoru kategoriju, ja, piemēram, to prasījumu statuss apturēšanas rezultātā būtu būtiski nelabvēlīgāks nekā tad, ja apturēšana netiktu apstiprināta, vai ja konkrēts kreditors tiek nostādīts nelabvēlīgākā stāvoklī nekā citi kreditori, kuriem ir līdzīgs statuss.
- (21) Kreditoriem, uz kuriem attiecas apturēšana, apturēšanas laikposmā nedrīkstētu arī atļaut izvairīties no izpildāmu līgumu izpildes vai tos izbeigt, paātrināt vai citādi grozīt, ja vien parādnieks turpina izpildīt savas esošās saistības, kas izriet no šādiem līgumiem. Pirmstermiņa izbeigšana apdraudētu uzņēmuma spēju turpināt darbību pārstrukturēšanas apspriešanas laikā, it īpaši tad, ja runa ir par līgumiem par būtiskām piegādēm, piemēram, gāzi, elektrību, ūdeni, telesakariem un maksājumu karšu pakalpojumiem. Tomēr, lai aizsargātu kreditoru pamatotās intereses un nodrošinātu, ka piegādes ķēdē esošo kreditoru darbība tiek traucēta pēc iespējas mazāk, apturēšanai būtu jāattiecas vienīgi uz prasījumiem, kas radušies pirms apturēšanas apstiprināšanas. Lai panāktu sekmīgu pārstrukturēšanu, parādniekam parasti veiktās komercdarbības

ietvaros būtu jāmaksā par to kreditoru prasījumiem, kurus apturēšana neietekmē, un par apturēšanas ietekmēto kreditoru prasījumiem, kas radušies pēc apturēšanas apstiprināšanas.

- (22) Kad sākas parādniekam piemērojamā maksātspējas procedūru, dažiem piegādātājiem var būt līgumiskas tiesības izbeigt piegādes līgumu maksātspējas fakta dēļ (pazīstamas kā *ipso facto* klauzulas). Tas tā var būt arī tad, kad parādnieks iesniedz pieteikumu par preventīvās pārstrukturēšanas pasākumiem. Ja šādas klauzulas tiek izmantotas, kad parādnieks vēl tikai apspriež pārstrukturēšanas plānu vai lūdz izpildes panākšanas darbību apturēšanu, vai saistībā ar jebkādu notikumu, kas saistīts ar apturēšanu, pirmstermiņa izbeigšana var negatīvi ietekmēt parādnieka komercdarbību un uzņēmuma sekmīgu glābšanu. Tādēļ, kad tiesa vai administratīvā iestāde apstiprina apturēšanu, ir nepieciešams, ka kreditori, uz kuriem apturēšana attiecas, nedrīkst izmantot *ipso facto* klauzulas, kurās minēta pārstrukturēšanas plāna apspriešana vai apturēšana vai jebkāds līdzīgs notikums saistībā ar apturēšanu.
- (23) Kreditoriem vajadzētu būt tiesīgiem apstrīdēt apturēšanu, kad tiesa vai administratīvā iestāde to ir apstiprinājusi. Kad apturēšana pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas atvieglošanai vairs nav nepieciešama, jo, piemēram, ir skaidrs, ka pārstrukturēšanai trūkst kreditoru vairākuma atbalsta, kas paredzēts attiecīgās valsts tiesību aktos, kreditoriem arī būtu jābūt iespējai lūgt apturēšanas atcelšanu.
- (24) Kreditoriem, kurus ietekmē pārstrukturēšanas plāns, un, ja to pieļauj attiecīgās valsts tiesību akti, arī akcionāriem un dalībniekiem vajadzētu būt tiesīgiem balsot par pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu. Personām, kuras pārstrukturēšanas plāns neietekmē, nevajadzētu būt tiesīgām balsot saistībā ar plānu, un viņu/to atbalstam nevajadzētu būt nepieciešamam, lai plānu varētu apstiprināt. Balsošana var notikt formāla balsošanas procesa veidā vai kā apspriešanās un vienošanās ar nepieciešamo ietekmēto personu vairākumu. Tomēr, ja balsošana notiek apspriešanās un vienošanās veidā, ietekmētajām personām, kuru piekrišana nebija nepieciešama, tomēr būtu jāpiedāvā iespēja pievienoties pārstrukturēšanas plānam.
- (25) Lai nodrošinātu, ka tiesības, kas būtībā ir līdzīgas, tiek ievērotas taisnīgi un ka pārstrukturēšanas plāni var tikt pieņemti bez netaisnīgas nelabvēlīgas ietekmes uz ietekmēto personu tiesībām, ietekmētās personas būtu jāapvieno atsevišķās kategorijās, kas atbilst attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētajiem kategoriju izveides kritērijiem. Būtu vismaz jāparedz, ka nodrošinātie un nenodrošinātie kreditori vienmēr tiek apvienoti atšķirīgās kategorijās. Valsts tiesību aktos var paredzēt, ka nodrošinātie prasījumi var tikt iedalīti nodrošinātos un nenodrošinātos prasījumos, balstoties uz nodrošinājuma vērtējumu. Valsts tiesību aktos var arī paredzēt konkrētus noteikumus, kas atbalsta kategoriju izveidi, ja kreditori ar nedažādotiem prasījumiem vai citādi īpaši neaizsargāti kreditori, piemēram, darbinieki vai mazie piegādātāji, iegūtu no šādas kategoriju izveides. Valsts tiesību aktiem katrā ziņā būtu jānodrošina, ka kategoriju izveides nolūkā pienācīgi tiek ņemti vērā īpaši svarīgi jautājumi, piemēram, saistītu personu prasījumi, un būtu jāietver noteikumi attiecībā uz nosacītiem prasījumiem un apstrīdētiem prasījumiem. Tiesai vai administratīvajai iestādei būtu jāpārbauda kategoriju izveide, kad pārstrukturēšanas plāns ir iesniegts apstiprināšanai, tomēr dalībvalstis var noteikt, ka šīs iestādes kategoriju izveidi var pārbaudīt arī agrākā stadijā, ja plāna ierosinātājs vēlas jau iepriekš to saskaņot vai iegūt norādījumus.

- (26) Valsts tiesību aktos būtu jānosaka nepieciešamais vairākums, lai nodrošinātu, ka ietekmēto personu mazākums katrā kategorijā nevar aizkavēt tāda pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu, ar kuru netiek netaisnīgi ierobežotas to tiesības un intereses. Bez vairākuma principa, kas saistošs nepiekrītošiem nodrošinātiem kreditoriem, daudzos gadījumos agrīna pārstrukturēšana nebūtu iespējama, piemēram, ja finanšu ziņā ir nepieciešams pārstrukturēt citādā ziņā pastāvētspējīgu uzņēmumu. Lai nodrošinātu, ka personas var ietekmēt pārstrukturēšanas plānu pieņemšanu samērīgi ar savām interesēm attiecīgajā uzņēmumā, nepieciešamais vairākuma apmērs būtu jābalsta uz kreditoru prasījumu vai akcionāru, dalībnieku vai biedru dalības apmēru attiecīgajā kategorijā.
- (27) Ar “kreditoru interešu ievērošanas” kritēriju ir iespējams nodrošināt, ka neviens nepiekrītošs kreditors pārstrukturēšanas plāna ietvaros neatrodas nelabvēlīgākā stāvoklī, nekā tas būtu likvidācijas gadījumā, neatkarīgi no tā, vai tas nozīmē likvidāciju pa daļām vai darbību turpinoša uzņēmuma pārdošanu. Šis kritērijs katrā ziņā būtu jāpiemēro, ja plānam ir nepieciešams apstiprinājums, lai tas būtu saistošs nepiekrītošajiem kreditoriem vai – attiecīgā gadījumā – nepiekrītošo kreditoru kategorijām.
- (28) Pārstrukturēšanas plāns vienmēr būtu uzskatāms par pieņemtu, ja to atbalsta nepieciešamais vairākums katrā ietekmētajā kategorijā, taču tiesa vai administratīvā iestāde var apstiprināt arī tādu pārstrukturēšanas plānu, ko neatbalsta nepieciešamais vairākums katrā ietekmētajā kategorijā, ar nosacījumu, ka to atbalsta vismaz viena ietekmēto kreditoru kategorija un ka ierosinātā plāna ietvaros netiek netaisnīgi nelabvēlīgi ietekmētas nepiekrītošās kategorijas (pārkategoriju piespiedu piemērošanas mehānisms). Konkrētāk, plānā būtu jāievēro absolūtās prioritātes princips, kas nozīmē, ka nepiekrītošo kreditoru kategorijai tiek samaksāts pilnā apmērā, pirms saņemt izmaksātu naudu vai uzturēt intereses pārstrukturēšanas plāna ietvaros var zemākas prioritātes kategorija. Absolūtās prioritātes princips ir izmantojams kā pamats vērtību sadalīšanai starp kreditoriem pārstrukturēšanas ietvaros. No absolūtās prioritātes principa izriet arī tas, ka pārstrukturēšanas plāna ietvaros neviena kreditoru kategorija nevar saņemt vai paturēt saimnieciskas vērtības vai labumus, kas pārsniedz šīs kategorijas prasījumu vai dalības pilno apmēru. Absolūtās prioritātes princips dara iespējamu konstatēt (salīdzinot ar pārstrukturējamā uzņēmuma kapitāla struktūru) vērtību sadalījumu, ko personas saņems pārstrukturēšanas plāna ietvaros, balstoties uz darbību turpinoša uzņēmuma vērtību.
- (29) Lai gan akcionāru, dalībnieku vai biedru pamatotās intereses būtu jāaizsargā, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka akcionāri (dalībnieki) nevar nesamērīgi kavēt tādu pārstrukturēšanas plānu pieņemšanu, kas atjaunotu parādnieka pastāvētspēju. Piemēram, pārstrukturēšanas plāna pieņemšanai nevajadzētu būt atkarīgai no tā, vai tam piekrīt bezatlīdzības (*out-of-the-money*) akcionāri, dalībnieki vai biedri, proti, akcionāri, dalībnieki vai biedri, kas, pēc uzņēmuma vērtējuma, nesaņemtu maksājumus un citu atlīdzību, ja tiktu piemērota parastā likvidācijas prioritāšu secība. Dalībvalstis var izmantot dažādus līdzekļus, lai sasniegtu šo mērķi, piemēram, nepiešķirot akcionāriem, dalībniekiem un biedriem tiesības balsot par pārstrukturēšanas plānu. Tomēr, ja akcionāri, dalībnieki vai biedri ir tiesīgi balsot par pārstrukturēšanas plānu, tiesai vai administratīvajai iestādei vajadzētu būt iespējai apstiprināt plānu neatkarīgi no vienas vai vairāku akcionāru, dalībnieku vai biedru kategoriju nepiekrīšanas, izmantojot pārkategoriju piespiedu piemērošanas mehānismu. Var būt nepieciešamas vairākas akcionāru, dalībnieku vai biedru

kategorijas, ja pastāv dažādas līdzdalības kategorijas ar dažādām tiesībām. Šādos apstākļos mazo un vidējo uzņēmumu akcionāriem, dalībniekiem vai biedriem, kas nav tikai ieguldītāji, bet ir uzņēmuma īpašnieki un sniedz ieguldījumu citādā veidā, piemēram, ar vadītāja speciālām zināšanām, varētu nebūt stimula veikt pārstrukturēšanu. Šā iemesla dēļ pārkategoriju piespiedu piemērošanas mehānismam attiecībā uz plāna ierosinātāju vajadzētu būt fakultatīvam.

- (30) Lai nodrošinātu, ka kreditoru tiesību vai akcionāru, dalībnieku vai biedru interešu ierobežojums ir samērīgs ar ieguvumiem no pārstrukturēšanas un ka tiem ir pieejami iedarbīgi tiesību aizsardzības līdzekļi, pārstrukturēšanas plānam ir nepieciešams tiesas vai administratīvās iestādes apstiprinājums. Tādēļ tiesai vai administratīvajai iestādei plāns būtu jānoraida, ja tiek konstatēts, ka pārstrukturēšanas centieni mazina nepiekrītošo kreditoru vai akcionāru, dalībnieku vai biedru tiesības zem vērtības, kādu tie/viņi, saprātīgi spriežot, varētu saņemt parādnieka uzņēmuma likvidācijas gadījumā, neatkarīgi no tā, vai tas notiktu, to likvidējot pa daļām vai pārdodot kā darbību turpinošu uzņēmumu, atkarībā no katra parādnieka konkrētajiem apstākļiem. Tomēr, ja plāns tiek apstiprināts, izmantojot pārkategoriju piespiedu piemērošanas mehānismu, absolūtās prioritātes princips būtu jāpiemēro, atsaucoties uz uzņēmuma vērtējumu, kurā pretstatā darbību turpinoša uzņēmuma likvidācijas vērtējumam tiek ņemta vērā parādnieka uzņēmuma vērtība ilgākā termiņā. Parasti uzņēmuma vērtējums ir lielāks par darbību turpinoša uzņēmuma likvidācijas vērtību, jo tajā ir ņemts vērā fakts, ka uzņēmums turpina savu darbību un līgumus ar minimāliem traucējumiem, uz to paļaujas finanšu kreditori, akcionāri (dalībnieki) un klienti, tas turpina gūt ieņēmumus un ierobežo ietekmi uz darbiniekiem.
- (31) Pārstrukturēšanas plāna panākumi bieži vien ir atkarīgi no tā, vai ir pieejami finanšu resursi, lai atbalstītu, pirmkārt, uzņēmuma darbību pārstrukturēšanas apspriešanas laikā un, otrkārt, pārstrukturēšanas plāna īstenošanu pēc tā apstiprināšanas. Tādēļ jauns finansējums vai pagaidu finansējums būtu jāaizsargā pret apstrīdēšanas prasībām, ar kurām turpmāku maksātnespējas procedūru kontekstā cenšas panākt to, ka šāds finansējums tiek pasludināts par spēkā neesošu, par tādu, kas var tikt atzīts par spēkā neesošu, vai par neizpildāmu, jo šāda rīcība varētu kaitēt kreditoru kopumam. Valstu maksātnespējas tiesību akti, kuros paredzētas apstrīdēšanas prasības, ja parādnieks galu galā kļūst maksātnespējīgs, vai kuros noteikts, ka jauniem aizdevējiem var piemērot civiltiesiskas, administratīvas vai krimināltiesiskas sankcijas par kredīta piešķiršanu parādniekiem, kuri nonākuši finansiālās grūtībās, apdraud tāda finansējuma pieejamību, kas nepieciešams pārstrukturēšanas plāna sekmīgai apspriešanai un īstenošanai. Pretstatā jaunam finansējumam, kas pārstrukturēšanas plāna ietvaros būtu jāapstiprina tiesai vai administratīvajai iestādei, pagaidu finansējuma piešķiršanas brīdī personas nezina, vai plāns galu galā tiks apstiprināts. Pagaidu finansējuma aizsardzības ierobežošana, to attiecinot vienīgi uz gadījumiem, kad kreditori plānu pieņem vai tiesa vai administratīvā iestāde to apstiprina, mazinātu interesi piešķirt pagaidu finansējumu. Lai izvairītos no potenciāli ļaunprātīgas izmantošanas, jāaizsargā būtu vienīgi finansējums, kas, saprātīgi spriežot, ir steidzami nepieciešams parādnieka uzņēmuma darbības turpināšanai vai glābšanai vai šā uzņēmuma vērtības saglabāšanai vai palielināšanai, kamēr tiek gaidīta šā plāna apstiprināšana. Aizsardzība pret apstrīdēšanas prasībām un aizsardzība pret personīgo atbildību ir minimālās garantijas, kas piešķiramas pagaidu finansējumam un jaunam finansējumam. Tomēr, lai jaunus aizdevējus iedrošinātu uzņemties augstāku risku saistībā ar ieguldīšanu pastāvēspējīgā parādnieka uzņēmumā, kas nonācis finansiālās grūtībās, var būt nepieciešami papildu stimuli, piemēram, turpmākās maksātnespējas

procedūrās piešķirot šādam finansējumam prioritāti, kas vismaz augstāka nekā nenodrošinātiem prasījumiem.

- (32) Ieinteresētām ietekmētajām personām vajadzētu būt iespējai pārsūdzēt lēmumu par pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu. Tomēr, lai nodrošinātu plāna iedarbīgumu, mazinātu nenoteiktību un izvairītos no neattaisnojamas kavēšanās, pārsūdzībai nebūtu jāaptur pārstrukturēšanas plāna īstenošana. Ja tiek konstatēts, ka mazākumkreditori plāna ietekmē ir piedzīvojuši neattaisnojamu kaitējumu, dalībvalstīm kā plāna atcelšanas alternatīva būtu jāapsver naudiskas kompensācijas sniegšana attiecīgajiem nepiekrītošajiem kreditoriem, ko maksātu parādnieks vai kreditori, kuri balsojuši par plānu.
- (33) Lai veicinātu praksi, ka jau agrīnā stadijā tiek izmantota preventīvā pārstrukturēšana, ir vēlams, lai arī darījumiem, kas veikti labticīgi un kas cieši saistīti ar pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu vai īstenošanu, turpmākās maksātnespējas procedūrās tiktu piemērota aizsardzība pret apstrīdēšanas prasībām. Plānotie darījumi, kas cieši saistīti ar pārstrukturēšanas plāna apspriešanu, varētu būt, piemēram, meitassabiedrības pārdošana, lai iegūtu naudu, kura uzņēmumam, kas nonācis finansiālās grūtībās, ir nepieciešama, lai pārstrukturēšanas apspriešanas laikā varētu turpināt uzņēmuma darbību. Darījumi, ar kuriem tiek virzīta pārstrukturēšanas plāna noteikumu izpilde vai kuri ar tiem ir cieši saistīti, notiek, piemēram, ja parādnieks ieķīlā akcijas (pamatkapitāla daļas) meitassabiedrībā, lai nodrošinātu jaunu, plānā iekļautu aizdevumu, vai ja tas veic parādsaistību kapitalizāciju, kas paredzēta plānā. Šādai aizsardzībai būtu jāpalielina noteiktība attiecībā uz darījumiem ar uzņēmumiem, par kuriem zināms, ka tie atrodas grūtībās, un jāmazina kreditoru un ieguldītāju bažas, ka pārstrukturēšanas neizdošanās gadījumā visi šādi darījumi varētu tikt pasludināti par spēkā neesošiem.
- (34) Visā preventīvās pārstrukturēšanas procedūras laikā darbiniekiem būtu jābauda pilnīga darba tiesībās paredzētā aizsardzība. Konkrētāk, šī direktīva neskar darbinieku tiesības, kas garantētas Padomes Direktīvā 98/59/EK⁶⁸, Padomes Direktīvā 2001/23/EK⁶⁹, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/14/EK⁷⁰, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/94/EK⁷¹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/38/EK⁷². Pienākumi attiecībā uz darbinieku informēšanu un

---

⁶⁸ Padomes Direktīva 98/59/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

⁶⁹ Padomes Direktīva 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV L 82, 22.3.2001., 16. lpp.).

⁷⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Eiropas Kopienā (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp.).

⁷¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV L 283, 28.10.2008., 36. lpp.).

⁷² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp.).

apspriešanos ar viņiem saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, ar kuriem īstenotas iepriekš minētās direktīvas, pilnā apmērā paliek neskarti. Tas ietver pienākumus saskaņā ar Direktīvu 2002/14/EK informēt darbinieku pārstāvjus un apspriesties ar viņiem par lēmumu izmantot preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu. Ņemot vērā, ka ir nepieciešams darbiniekiem nodrošināt atbilstošu aizsardzību, dalībvalstīm darbinieku vēl neapmaksātie prasījumi, kas minēti Direktīvā 2008/94/EK, principā būtu jāatbrīvo no izpildes panākšanas darbību apturēšanas neatkarīgi no tā, vai šie prasījumi radušies pirms vai pēc apturēšanas apstiprinājuma. Šādai apturēšanai vajadzētu būt pieļaujamai vienīgi attiecībā uz tādām summām un tādu laikposmu, attiecībā uz ko maksājumi par šādiem prasījumiem tiek iedarbīgi garantēti ar citiem līdzekļiem, kas paredzēti valsts tiesību aktos. Ja dalībvalstis Direktīvā 2008/94/EK paredzēto ar darbinieku vēl neapmierinātajiem prasījumiem saistīto maksājumu garantiju attiecina arī uz preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām, kas paredzētas šajā direktīvā, darbinieku prasījumu atbrīvošana no izpildes panākšanas apturēšanas nav attaisnojama, ciktāl uz to attiecas minētā garantija. Ja saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem pastāv ierobežojumi attiecībā uz garantējošo iestāžu atbildību garantijas ilguma vai darbiniekiem samaksātās summas ziņā, darbiniekiem vajadzētu būt iespējai panākt savu ar samaksas izrūkumu saistīto prasījumu izpildi attiecībā pret darba devēju pat izpildes panākšanas apturēšanas laikā.

- (35) Ja pārstrukturēšanas plāns paredz daļēju uzņēmuma vai komercdarbības pāreju, darbinieku tiesības, kas izriet no darba līguma vai darba tiesiskajām attiecībām, tai skaitā it īpaši tiesības uz darba samaksu, būtu jāaizsargā saskaņā ar Direktīvas 2001/23/EK 3. un 4. pantu, neskarot konkrētos noteikumus, kas piemērojami maksātnespējas procesa gadījumā saskaņā ar minētās direktīvas 5. pantu, un it īpaši iespējas, kas pieļautas minētās direktīvas 5. panta 2. punktā. Turklāt papildus un neatkarīgi no Direktīvā 2002/14/EK garantētajām tiesībām uz informāciju un apspriešanos, tai skaitā par lēmumiem, kas, visticamāk, izraisīs būtiskas izmaiņas darba organizācijā vai līgumattiecībās, nolūkā panākt vienošanos par šādiem lēmumiem, saskaņā ar šo direktīvu darbiniekiem, kurus ietekmē pārstrukturēšanas plāns, vajadzētu būt tiesīgiem balsot par plānu. Balsošanas par pārstrukturēšanas plānu vajadzībām dalībvalstis var nolemt darbiniekus apvienot atsevišķā kategorijā, nošķirot viņus no pārējiem kreditoriem.
- (36) Lai vēl vairāk veicinātu preventīvo pārstrukturēšanu, ir svarīgi nodrošināt, ka komercsabiedrības pārvaldes institūciju amatpersonas netiek atturētas no saprātīgu komercdarbības lēmumu pieņemšanas vai saprātīgu komerciālu risku uzņemšanās, it īpaši tad, ja šāda rīcība uzlabotu izredzes uz potenciāli pastāvētspējīgu uzņēmumu pārstrukturēšanu. Ja uzņēmums ir nonācis finansiālās grūtībās, tā pārvaldes institūciju amatpersonām būtu jāveic tādi pasākumi kā profesionālu konsultāciju, tai skaitā par pārstrukturēšanu un maksātnespēju, izmantošana, piemēram, attiecīgā gadījumā izmantojot agrīnas brīdināšanas rīkus; komercsabiedrības aktīvu aizsargāšana, lai tām saglabātu pēc iespējas lielu to vērtību un izvairītos no pamataktīvu zaudēšanas; uzņēmuma struktūras un funkciju apsvēršana, lai pārbaudītu tā pastāvētspēju un mazinātu izdevumus; komercsabiedrības neiesaistīšanās tādu veidu darījumos, uz kuriem varētu attiekties apstrīdēšanas prasības, ja vien to nevar pienācīgi pamatot ar komerciāliem apsvērumiem; tirdzniecības turpināšana apstākļos, kad ir atbilstīgi tā rīkoties, lai pēc iespējas palielinātu darbību turpinošā uzņēmuma vērtību; apspriešanās ar kreditoriem un preventīvās pārstrukturēšanas procedūru uzsākšana. Ja parādnieks ir pietuvojies maksātnespējai, svarīgi ir kreditoru pamatotās intereses aizsargāt arī no vadības lēmumiem, kas var ietekmēt parādnieka mantas kopuma stāvokli, it īpaši tad,

ja šie lēmumi varētu izraisīt tālāku pārstrukturēšanai pieejamās vai kreditoriem sadalāmās mantas vērtības samazināšanos. Tādēļ ir nepieciešams, ka šādos apstākļos komercsabiedrības pārvaldes institūciju amatpersonas izvairās no tīšām vai rupji neuzmanīgām darbībām, kuru rezultātā dažas personas iegūst uz ieinteresēto personu rēķina, piekritot darījumiem par cenu, kas zemāka par vērtību, vai veicot tādas darbības, kas vienai vai vairākām ieinteresētajām personām rada netaisnīgas priekšrocības attiecībā pret pārējām. Komercsabiedrību pārvaldes institūciju amatpersonām šīs direktīvas vajadzībām vajadzētu būt personām, kas atbildīgas par lēmumu pieņemšanu attiecībā uz komercsabiedrības vadīšanu.

- (37) Dažādā otrās iespējas pieejamības pakāpe dalībvalstīs var stimulēt to, ka uzņēmēji ar pārmērīgām parādsaistībām pārceļas uz citām dalībvalstīm, lai panāktu saistību dzēšanu īsākā laikposmā vai pievilcīgākus saistību dzēšanas nosacījumus, kas palielina tiesisko nenoteiktību un kreditoru izmaksas saistībā ar prasījumu atgūšanu. Turklāt neatkarīgi no tā, ka pierādījumi liecina, ka bankrotējošiem uzņēmējiem ir lielākas izredzes gūt panākumus otrajā reizē, bankrota sekas, it īpaši ar to saistītie sociālie aizspriedumi, juridiskās sekas (piemēram, aizliegums uzņēmējiem sākt un veikt uzņēmējdarbību) un ilgstošā nespēja samaksāt parādus ir uzskatāmas par svarīgiem bremsējošiem faktoriem uzņēmējiem, kuri vēlas izveidot uzņēmumu vai izmantot otro iespēju. Tāpēc būtu jāveic pasākumi, lai samazinātu pārmērīgu parādsaistību un bankrota negatīvo ietekmi uz uzņēmējiem, it īpaši pieļaujot parādsaistību pilnīgu dzēšanu pēc konkrēta laikposma un ierobežojot saistībā ar parādnieka pārmērīgām parādsaistībām pieņemtajos lēmumos paredzētās diskvalifikācijas ilgumu.
- (38) Ne visos apstākļos atbilstoša ir pilnīga saistību dzēšana vai diskvalifikācijas izbeigšana pēc īsa laikposma, piemēram, gadījumos, kad parādnieks ir negodīgs vai ir rīkojies ļaunticīgi. Dalībvalstīm būtu jāsniedz skaidras vadlīnijas tiesām vai administratīvajām iestādēm par to, kā novērtēt uzņēmēja godīgumu. Piemēram, lai konstatētu, vai parādnieks bijis negodīgs, tiesas vai administratīvās iestādes var ņemt vērā vairākus apstākļus, piemēram, parādsaistību raksturu un apmēru, to rašanās laiku, parādnieka centienus izpildīt savas parādsaistības un ievērot juridiski saistošus pienākumus, tostarp publiskās licencēšanas prasības un pareizu uzskaiti, kā arī viņa darbības nolūkā apgrūtināt kreditoru iespējas izmantot pieejamos risinājumus. Diskvalifikācijas lēmumi var būt spēkā ilgāk vai bez noteikta termiņa situācijās, kad uzņēmējs darbojas konkrētās profesijās, kuras dalībvalstīs tiek uzskatītas par sensitīvām, vai ja viņš ir bijis sodīts par noziedzīgiem nodarījumiem. Šādos gadījumos uzņēmējiem būtu iespējams piemērot parādsaistību dzēšanu, tomēr viņi joprojām uz ilgāku laikposmu vai bez noteikta termiņa būtu diskvalificēti darboties konkrētā profesijā.
- (39) Ir nepieciešams saglabāt un palielināt to procedūru pārredzamību un prognozējamību, ar kurām tiek nodrošināti iznākumi, kas ir labvēlīgi uzņēmumu saglabāšanai un otrās iespējas došanai uzņēmējiem vai kas dod iespēju efektīvi veikt pastāvētnespējīgu uzņēmumu likvidāciju. Ir arī nepieciešams samazināt maksātnespējas procedūru pārmērīgo ilgumu daudzās dalībvalstīs, kas izraisa tiesisko nenoteiktību kreditoriem un ieguldītājiem un vājus naudas līdzekļu atgūšanas rādītājus. Visbeidzot, ņemot vērā ar Regulu (ES) 2015/848 izveidotos mehānismus pastiprinātai sadarbībai starp tiesām un procesa administratoriem pārrobežu lietās, visu iesaistīto personu profesionālismu ir nepieciešams pacelt līdzīgi augstā līmenī visā Savienībā. Lai sasniegtu šos mērķus, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiesu un administratīvo iestāžu darbinieki ir pienācīgi apmācīti un ka viņiem ir specializētas zināšanas un pieredze maksātnespējas lietās. Šādi tiesu darbinieku specializācijai būtu jādod iespēja īsā laikposmā pieņemt

lēmumus ar potenciāli ievērojamu ekonomisku un sociālu ietekmi un nebūtu jānozīmē, ka tiesu darbiniekiem ir jāskata vienīgi pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas lietas. Piemēram, specializētu tiesu vai palātu izveide saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, kas reglamentē tiesu sistēmas organizāciju, varētu būt efektīvs veids, kā sasniegt šos mērķus.

- (40) Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošie speciālisti, kurus iecēlušas tiesas vai administratīvās iestādes, ir pienācīgi apmācīti un uzraudzīti, lai viņi varētu veikt savus uzdevumus, ka viņi tiek iecelti pārredzamā veidā, pienācīgi ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt efektīvas procedūras, un ka viņi savus uzdevumus veic godīgi. Praktizējošajiem speciālistiem būtu arī jāievēro brīvprātīgi rīcības kodeksi, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstošu kvalifikācijas un apmācību līmeni, praktizējošo speciālistu pienākumu pārredzamību un noteikumus par viņu atlīdzības noteikšanu, profesionālās darbības civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas segumu un tādu pārraudzības un regulēšanas mehānismu izveidi, kam būtu jāietver atbilstošs un iedarbīgs regulējums par to personu sodīšanu, kuras nav izpildījušas savus pienākumus. Šādi standarti principā var tikt sasniegti bez nepieciešamības radīt jaunas profesijas vai kvalifikācijas.
- (41) Lai vēl vairāk mazinātu procedūru ilgumu un vienlaikus nodrošinātu kreditoru sekmīgāku iesaistīšanos pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūrās un lai nodrošinātu līdzīgus nosacījumus visiem kreditoriem neatkarīgi no tā, kur Savienībā tie atrodas, dalībvalstīm tiesas procedūrās būtu jāievieš tālsakaru līdzekļu izmantošana. Tādēļ vajadzētu būt iespējai, ka tādi procesuālie pasākumi kā informēšana par kreditoru prasījumiem, paziņojumi, kurus nosūta parādnieks vai pārstrukturēšanas jomā, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējoši speciālisti, balsošana par pārstrukturēšanas plānu un pārsūdzības iesniegšana notiek elektroniski. Šādas saziņas pārrobežu atzīšanai būtu jāatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 910/2014⁷³.
- (42) Ir svarīgi apkopot ticamus datus par pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru rezultātiem, lai varētu uzraudzīt šīs direktīvas īstenošanu un piemērošanu. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāvāc un jāapkopo dati, kas ir pietiekami granulāri, lai dotu iespēju veikt precīzu novērtējumu par to, kā direktīva darbojas praksē.
- (43) Finanšu tirgu stabilitāte lielā mērā ir atkarīga no finanšu nodrošinājuma mehānismiem, it īpaši, kad nodrošinājums tiek sniegts saistībā ar dalību izraudzītās sistēmās vai centrālo banku operācijās un kad centrālajiem darījumu partneriem tiek sniegta drošības rezerve. Tā kā to finanšu instrumentu vērtība, kas sniegti kā nodrošinājums, var būt ļoti svārstīga, ir izšķiroši svarīgi realizēt to vērtību ātri, pirms tā samazinās. Tāpēc šai direktīvai nevajadzētu skart Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada

⁷³

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

19. maija Direktīvu 98/26/EK⁷⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/47/EK⁷⁵ un Regulu (ES) Nr. 648/2012⁷⁶.

- (44) Komerccabiedrību tiesību normas nedrīkstētu nelabvēlīgi ietekmēt pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas un īstenošanas procesa iedarbīgumu. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāatkāpjas no prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/30/ES⁷⁷ un attiecas uz pienākumiem sasaukt akcionāru (dalībnieku) sapulci un uz pirmpirkuma tiesību pamata akcijas (pamatkapitāla daļas) piedāvāt esošajiem akcionāriem (dalībniekiem), šādu atkāpi piemērojot tādā apmērā un uz tādu laikposmu, kāds nepieciešams, lai nodrošinātu, ka akcionāri (dalībnieki) neapgrūtina pārstrukturēšanas centienus, ļaunprātīgi izmantojot savas Direktīvā 2012/30/ES paredzētās tiesības. Dalībvalstīm nevajadzētu būt pienākumam pilnīgi vai uz ierobežotu laikposmu atkāpties no komercsabiedrību tiesību normām, ja tās nodrošina, ka komercsabiedrību tiesībās ietvertās prasības nespēj nelabvēlīgi ietekmēt pārstrukturēšanas procesa iedarbīgumu, vai ja dalībvalstīm ir citi, vienlīdz iedarbīgi rīki, kas nodrošina, ka attiecīgi akcionāri vai dalībnieki nesamērīgi nekavē tāda pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu vai īstenošanu, ar ko tiktu atjaunota uzņēmuma pastāvētspēja. Šajā kontekstā dalībvalstīm īpaša nozīme būtu jāpiešķir ar izpildes panākšanas darbību apturēšanu un pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu saistīto normu iedarbīgumam, kuru nedrīkstētu mazināt akcionāru (dalībnieku) sapulču sasaukšana vai to rezultāti. Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Direktīva 2012/30/ES.
- (45) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem⁷⁸ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtajos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevēji uzskata, ka šādu dokumentu pārsūtīšana ir pamatota.
- (46) Attiecībā uz datu sniegšanas veidlapas izveidošanu un turpmākām izmaiņām tajā īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁷⁹.
- (47) Tā kā šīs direktīvas mērķus nevar pienācīgi sasniegt ar atsevišķu dalībvalstu rīcību, jo atšķirības starp valstīs spēkā esošajiem pārstrukturēšanas un maksātnespējas regulējumiem turpinātu radīt šķēršļus kapitāla brīvai apritei un brīvībai veikt

⁷⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.).

⁷⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2012. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (OV L 168, 27.6.2002., 43. lpp.).

⁷⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁷⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/30/ES (2012. gada 25. oktobris) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko saistībā ar akciju sabiedrību veidošanu un to kapitāla saglabāšanu un mainīšanu dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 315, 14.11.2012., 74. lpp.).

⁷⁸ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

⁷⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

uzņēmējdarbību, bet tos var labāk sasniegt Savienības mērogā, Savienība var veikt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā ir paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I SADAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un tvērums

1. Šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par:
  - (a) preventīvās pārstrukturēšanas procedūrām, kas pieejamas finansiālās grūtībās nonākušiem parādniekiem apstākļos, kad pastāv maksātnespējas iespējamība;
  - (b) procedūrām, ar kurām tiek panākta tādu parādsaistību dzēšana, kas radušās uzņēmējam ar pārmērīgām parādsaistībām, un kuras viņam dod iespēju sākt jaunu darbību;
  - (c) pasākumiem, ar kuriem paredzēts palielināt a) un b) apakšpunktā minēto procedūru, kā arī maksātnespējas procedūru efektivitāti.
2. Šī direktīva neattiecas uz šā panta 1. punktā minētajām procedūrām, kas attiecas uz parādniekiem, kuri ir:
  - (a) apdrošināšanas sabiedrība vai pārāpdrošināšanas sabiedrība, kas definētas Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 4. punktā;
  - (b) kredītiestāde, kas definēta Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punktā;
  - (c) ieguldījumu brokeru sabiedrība vai kolektīvo ieguldījumu uzņēmums, kas definēti attiecīgi Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 2. un 7. apakšpunktā;
  - (d) centrālais darījumu partneris, kas definēts Regulas (ES) Nr. 648/2012 2. panta 1. punktā;
  - (e) centrālais vērtspapīru depozitārijs, kas definēts Regulas (ES) Nr. 909/2014 2. panta 1. punktā;

- (f) cita finanšu iestāde vai vienība, kas minēta Direktīvas 2014/59/ES 1. panta 1. punkta pirmajā daļā;
  - (g) fiziska persona, kas nav uzņēmējs.
3. Dalībvalstis var 1. punkta b) apakšpunktā minēto procedūru piemērošanu attiecināt arī uz tādām fiziskām personām ar pārmērīgām parādsaistībām, kuras nav uzņēmēji.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā ir lietoti šādi definētie termini:

- (1) “maksātnespējas procedūra” ir kolektīva maksātnespējas procedūra, kas ietver parādnieka aktīvu daļēju vai pilnīgu atsavināšanu un likvidatora iecelšanu;
- (2) “pārstrukturēšana” ir parādnieka aktīvu un saistību vai citas tā kapitāla struktūras sastāvdaļas, tai skaitā pamatkapitāla, sastāva, apstākļu, struktūras vai minēto elementu kombinācijas maiņa, tai skaitā uzņēmuma aktīvu vai sastāvdaļu pārdošana, ar mērķi dot iespēju uzņēmumam turpināt darbību pilnā vai daļējā apmērā;
- (3) “ietekmētās personas” ir kreditori vai kreditoru kategorijas un, ja to paredz attiecīgās valsts tiesību akti, akcionāri, dalībnieki un biedri, kuru prasījumi vai intereses tiek ietekmēti pārstrukturēšanas plāna ietvaros;
- (4) “atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana” ir kreditora prasījuma pret parādnieku izpildes panākšanas tiesību pagaidu apturēšana, ko uzdevusi tiesa vai administratīvā iestāde;
- (5) “izpildāms līgums” ir līgums starp parādnieku un vienu vai vairākiem kreditoriem, uz kura pamata brīdī, kad tiek uzdots atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana, abām pusēm joprojām ir pienākumi, kuri tām ir jāizpilda;
- (6) “kategoriju izveide” ir ietekmēto kreditoru un akcionāru, dalībnieku un biedru apvienošana pārstrukturēšanas plāna ietvaros atbilstoši no ietekmētajiem prasījumiem un dalības izrietošajām tiesībām un to prioritātes secībai, ņemot vērā iespējamās iepriekš pastāvējušās maksājumtiesības, apgrūtinājumus vai kreditoru savstarpējās vienošanās, kā arī attieksme pret viņiem/tiem pārstrukturēšanas plāna ietvaros;
- (7) “piespiedu piemērošana nepiekrītošajiem kreditoriem” ir tiesas vai administratīvās iestādes sniegts tāda pārstrukturēšanas plāna apstiprinājums, ko atbalsta kreditoru vairākums (vērtības izteiksmē) vai katras kreditoru kategorijas vairākums (vērtības izteiksmē) apstākļos, kad tam nepiekrīt kreditoru mazākums vai katrā kategorijā ietilpstošo kreditoru mazākums;

- (8) “pārkatēgoriju piespiedu piemērošana” ir tiesas vai administratīvās iestādes sniegts pārstrukturēšanas plāna apstiprinājums apstākļos, kad tam nepiekrīt viena vai vairākas ietekmēto kreditoru kategorijas;
- (9) “kreditoru interešu ievērošanas kritērijs” nozīmē, ka neviena nepiekrītošā kreditora stāvoklis pārstrukturēšanas plāna ietvaros nebūtu nelabvēlīgāks nekā likvidācijas gadījumā neatkarīgi no tā, vai aktīvi tiek pārdoti pa daļām vai kā darbību turpinošs uzņēmums;
- (10) “absolūtās prioritātes princips” nozīmē, ka nepiekrītošo kreditoru kategorijas prasījumi ir jāapmierina pilnā apmērā, pirms pārstrukturēšanas plāna ietvaros saņemt izmaksātu naudu vai uzturēt intereses var zemākas prioritātes kategorija;
- (11) “jauns finansējums” ir jauni naudas līdzekļi, kurus piešķir esošs vai jauns kreditors, kuri ir nepieciešami, lai īstenotu pārstrukturēšanas plānu, par kuriem ir panākta vienošanās šajā pārstrukturēšanas plānā un kurus pēcāk apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde;
- (12) “pagaidu finansējums” ir naudas līdzekļi, kurus piešķir esošs vai jauns kreditors un kuri, objektīvi spriežot, ir nepieciešami uzreiz, lai parādnieka uzņēmums, gaidot uz pārstrukturēšanas plāna apstiprinājumu, varētu turpināt darboties vai nodrošināt savu pastāvēšanu vai lai tiktu saglabāta vai palielināta šā uzņēmuma vērtība;
- (13) “uzņēmējs ar pārmērīgām parādsaistībām” ir fiziska persona, kas veic tirdzniecību, komercdarbību, arodu vai profesiju un kas ilgāk nekā tikai pagaidām nav spējīga attiecīgajos termiņos samaksāt parādu;
- (14) “pilnīga parādsaistību dzēšana” ir vēl nesamaksāto parādu summu atcelšana, pabeidzot procedūru, kas ietver aktīvu atsavināšanu un/vai atmaksas/norēķinu plānu;
- (15) “pārstrukturēšanas jomā praktizējošs speciālists” ir persona vai struktūra, ko tiesa vai administratīvā iestāde iecēlusi, lai tā veiktu vienu vai vairākus no šādiem uzdevumiem:
  - (a) palīdzēt parādniekam vai kreditoriem izstrādāt vai apspriest pārstrukturēšanas plānu;
  - (b) pārstrukturēšanas plāna apspriešanas laikā uzraudzīt parādnieka darbību un ziņot tiesai vai administratīvajai iestādei;
  - (c) pārstrukturēšanas plāna apspriešanas laikā īstenot daļēju kontroli pār parādnieka aktīviem vai darbību.

3. pants

Agrīna brīdināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka parādniekiem un uzņēmējiem ir pieejami agrīnas brīdināšanas rīki, ar kuriem ir iespējams atklāt komercdarbības attīstības pasliktināšanos un signalizēt parādniekam vai uzņēmējam par nepieciešamību rīkoties steidzami.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka parādniekiem un uzņēmējiem ir pieejama attiecīga aktuāla, skaidra, kompakta un lietotājam saprotama informācija par agrīnas brīdināšanas rīku pieejamību un par līdzekļiem, kas tiem/viņiem pieejami, lai pārstrukturēšanu veiktu agrīnā stadijā vai panāktu personīgo parādsaistību dzēšanu.
3. Dalībvalstis var noteikt, ka 1. un 2. punktā paredzētā pieejamība attiecas vienīgi uz maziem un vidējiem uzņēmumiem vai uz uzņēmējiem.

II SADAĻA

Preventīvās pārstrukturēšanas regulējums

1. nodaļa

Preventīvās pārstrukturēšanas regulējuma piemērojamība

4. pants

Preventīvās pārstrukturēšanas regulējuma piemērojamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka maksātnespējas iespējamības apstākļos parādnieki, kas nonākuši finansiālās grūtībās, var izmantot iedarbīgu preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, kas tiem dod iespēju pārstrukturēt savus parādus vai savu uzņēmumu, atjaunot tā pastāvētspēju un izvairīties no maksātnespējas.
2. Preventīvās pārstrukturēšanas regulējumi var sastāvēt no vienas vai vairākām procedūrām vai pasākumiem.
3. Dalībvalstis ievieš normas, kas tiesas vai administratīvās iestādes iesaistīšanos samazina līdz nepieciešamam un samērīgam minimumam, tā ka tiek aizsargātas ietekmēto personu tiesības.
4. Preventīvās pārstrukturēšanas regulējums ir piemērojams pēc parādnieka pieteikuma vai pēc kreditora pieteikuma, kas saskaņots ar parādnieku.

2. nodaļa

Preventīvās pārstrukturēšanas plāna apspriešanas atvieglošana

5. pants

Parādnieka manta paša valdījumā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka parādnieki, kas izmanto preventīvās pārstrukturēšanas procedūras, turpina pilnā apmērā vai vismaz daļēji īstenot kontroli pār saviem aktīviem un sava uzņēmuma ikdienas darbību.
2. Tiesai vai administratīvajai iestādei nav pienākuma ikvienā gadījumā iecelt pārstrukturēšanas jomā praktizējošu speciālistu.
3. Dalībvalstis var paredzēt, ka pārstrukturēšanas jomā praktizējoša speciālista iecelšana ir nepieciešama šādos gadījumos:
  - (a) ja uz parādnieku tiek attiecināta vispārēja atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana saskaņā ar 6. pantu;
  - (b) ja pārstrukturēšanas plānam ir nepieciešams tiesas vai administratīvās iestādes apstiprinājums, izmantojot pārkatēģoriju piespiedu piemērošanu saskaņā ar 11. pantu.

6. pants

Atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uz parādniekiem, kuri ar saviem kreditoriem apspriež pārstrukturēšanas plānu, var attiecināt atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu, ja un ciktāl šāda apturēšana ir nepieciešama, lai atbalstītu pārstrukturēšanas plāna apspriešanu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana var tikt uzdots attiecībā uz visiem kreditoru veidiem, tostarp nodrošinātiem un privileģētiem kreditoriem. Šāda apturēšana var būt vispārēja, kas aptver visus kreditorus, vai ierobežota, kas aptver vienu vai vairākus atsevišķus kreditorus, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos.

3. Šā panta 2. punkts neattiecas uz vēl neapmierinātajiem darbinieku prasījumiem, izņemot, ja un ciktāl dalībvalstis ar citiem līdzekļiem nodrošina, ka šo prasījumu summas samaksa tiek garantēta ar aizsardzību, kuras līmenis ir vismaz līdzvērtīgs aizsardzībai, kāds paredzēts attiecīgajos valsts tiesību aktos, ar kuriem transponēta Direktīva 2008/94/EK.
4. Dalībvalstis ierobežo atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas ilgumu līdz maksimālajam laikposmam, kas nepārsniedz četrus mēnešus.
5. Neatkarīgi no tā dalībvalstis var dot tiesām vai administratīvajām iestādēm iespēju pagarināt atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas sākotnējo ilgumu vai – pēc parādnieka vai kreditoru lūguma – no jauna apturēt atsevišķas izpildes panākšanas darbības. Šādu pagarinājumu vai jaunu atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas laikposmu apstiprina vienīgi tad, ja ir pierādījumi par to, ka:
  - (a) pārstrukturēšanas plāna apspriešanā ir gūti nozīmīgi panākumi; un
  - (b) atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas turpināšanai nav netaisnīgas ietekmes uz ietekmēto personu tiesībām vai interesēm.
6. Turpmākus pagarinājumus atļauj vienīgi tad, ja ir izpildīti 5. punkta a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi un ja lietas apstākļi liecina, ka pastāv liela iespējamība, ka pārstrukturēšanas plāns tiks pieņemts.
7. Kopumā atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas ilgums, ieskaitot pagarināšanu un atjaunošanu, nepārsniedz divpadsmit mēnešus.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesas vai administratīvās iestādes var pilnīgi vai daļēji atcelt atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu:
  - (a) ja kļūst acīmredzams, ka kreditoru procentuālā daļa, kura saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir pietiekama, lai bloķētu pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu, neatbalsta apspriešanas turpināšanu; vai
  - (b) pēc parādnieka vai pārstrukturēšanas jomā praktizējošā speciālista lūguma.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana ir vai būtu netaisnīgi skārusi atsevišķu kreditoru vai vienu kreditoru kategoriju, tiesa vai administratīvā iestāde var nolemt neapstiprināt atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu vai atcelt atsevišķu jau apstiprinātu izpildes panākšanas darbību apturēšanu attiecībā uz šo kreditoru vai kreditoru kategoriju pēc attiecīgo kreditoru lūguma.

7. pants

Atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas sekas

1. Ja atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanas laikposmā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem iestājas parādnieka pienākums iesniegt maksātnespējas pieteikumu, šo pienākumu aptur uz apturēšanas ilgumu.

2. Vispārēja apturēšana, kas aptver visus kreditorus, liedz maksātnespējas procedūras uzsākšanu pēc viena vai vairāku kreditoru lūguma.
3. Dalībvalstis var atkāpties no 1. punkta noteikumiem, ja parādnieks kļūst nelikvīds un līdz ar to apturēšanas laikposmā nespēj attiecīgajā termiņā samaksāt savus parākus. Šādā gadījumā dalībvalstis nodrošina, ka pārstrukturēšanas procedūras netiek automātiski izbeigtas un ka tiesa vai administratīvā iestāde, pārbaudījusi izredzes apturēšanas laikposmā panākt vienošanos par sekmīgu pārstrukturēšanas plānu, var nolemt atlikt maksātnespējas procedūras uzsākšanu un atstāt spēkā atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka apturēšanas laikposmā kreditori, uz kuriem attiecas apturēšana, nevar izvairīties no izpildāmu līgumu izpildes vai tos izbeigt, paātrināt vai citādi grozīt parādniekam nelabvēlīgā veidā attiecībā uz parādiem, kuri radušies pirms šādas apturēšanas. Dalībvalstis var ierobežot šīs normas piemērošanu, to attiecinot vienīgi uz būtiskiem līgumiem, kas ir nepieciešami uzņēmuma ikdienas darbības turpināšanai.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditori nevar izvairīties no izpildāmu līgumu izpildes vai tos izbeigt, paātrināt vai citādi pārveidot parādniekam nelabvēlīgā veidā, izmantojot līguma klauzulu, kurā paredzēti šādi pasākumi, tikai tā iemesla dēļ, ka parādnieks ir iesaistījies pārstrukturēšanas apspriešanā, ir lūgta atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana, ir pieņemts apturēšanas lēmums vai iestājies cits līdzīgs, ar apturēšanu saistīts notikums.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka nekas parādniekam neliedz veikt maksājumus parasti veiktās komercdarbības ietvaros par neietekmēto kreditoru prasījumiem un par ietekmēto kreditoru prasījumiem, kas rodas pēc apturēšanas apstiprināšanas un turpina rasties apturēšanas laikposmā.
7. Dalībvalstis neparedz, ka parādniekiem ir jāiesniedz pieteikums par maksātnespējas procedūras uzsākšanu, ja apturēšanas laikposms beidzas bez vienošanās par pārstrukturēšanas plānu, ja vien nav izpildīti pārējie iesniegšanas nosacījumi, kas paredzēti attiecīgās valsts tiesību aktos.

3. nodaļa

Pārstrukturēšanas plāns

8. pants

Pārstrukturēšanas plāna saturs

1. Dalībvalstis paredz, ka ikviens pārstrukturēšanas plāns, kas tiek iesniegts apstiprināšanai tiesu iestādē vai administratīvajā iestādē, ietver vismaz šādu informāciju:
  - (a) tā parādnieka vai parādnieka uzņēmuma identitāte, attiecībā uz kuru ir ierosināts šis pārstrukturēšanas plāns;
  - (b) vērtējums par parādnieka vai parādnieka uzņēmuma pašreizējo vērtību, kā arī argumentēts skaidrojums par parādnieka finansiālo grūtību cēloņiem un apmēru;
  - (c) ietekmēto personu, kuras minētas individuāli vai ar norādi uz vienu vai vairākām parāda kategorijām, identitāte, kā arī to prasījumi vai intereses, uz kuriem attiecas pārstrukturēšanas plāns;
  - (d) kategorijas, kurās plāna pieņemšanas vajadzībām apvienotas ietekmētās personas, šādas apvienošanas iemesli un informācija par kreditoru un katrā kategorijā ietilpstošo personu vērtībām;
  - (e) neietekmēto personu, kuras minētas individuāli vai ar norādi uz vienu vai vairākām parāda kategorijām, identitāte, kā arī iemesli tam, ka netiek ierosināts tās ietekmēt;
  - (f) plāna noteikumi, tostarp, bet ne tikai:
    - i) tā ierosinātais ilgums;
    - ii) priekšlikumi par parāda summas samaksas grafika maiņu vai atteikšanos no samaksas, vai parāda pārveidošanu citā saistību formā;
    - iii) jauns finansējums, kas sagaidāms pārstrukturēšanas plāna ietvaros;
  - (g) par pārstrukturēšanas plāna ierosināšanu atbildīgās personas atzinums vai argumentēts skaidrojums, kurā izklāstīti apsvērumi par uzņēmuma pastāvētspēju, kā līdz ar ierosinātā plāna īstenošanu parādnieks, visticamāk, izvairīsies no maksātnespējas un atjaunos savu ilgtermiņa pastāvētspēju, kā arī izklāsts par tā panākumu nepieciešamajiem priekšnosacījumiem.
2. Dalībvalstis internetā publicē pārstrukturēšanas plāna paraugu. Šāds paraugs ietver vismaz informāciju, kas nepieciešama saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, un sniedz vispārīgu, tomēr praktisku informāciju par to, kā šis paraugs ir izmantojams. Paraugu padara pieejamu attiecīgās dalībvalsts oficiālajā valodā vai valodās. Dalībvalstis cenšas šo paraugu darīt pieejamu citās valodās, it īpaši valodās, kas tiek izmantotas starptautiskajā komercdarbībā. To sagatavo tādā veidā, ka to iespējams pielāgot katras konkrētās lietas vajadzībām un apstākļiem.
3. Puses var izvēlēties, vai tās vēlas izmantot pārstrukturēšanas plāna paraugu.

9. pants

Pārstrukturēšanas plāna pieņemšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ietekmētie kreditori ir tiesīgi balsot par pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu. Dalībvalstis saskaņā ar 12. panta 2. punktu šādas balsstiesības var piešķirt arī ietekmētajiem akcionāriem, dalībniekiem un biedriem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka ietekmētās personas tiek apvienotas atsevišķās kategorijās, kuras atspoguļo kategoriju izveides kritērijus. Kategorijas veido tā, ka katra kategorija aptver prasījumus vai dalību ar tiesībām, kas ir pietiekami līdzīgas, lai būtu pamats uzskatīt, ka attiecīgajā kategorijā ietilpstošās personas ir viendabīga kopa ar kopējām interesēm. Pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas vajadzībām atsevišķās kategorijās apvieno vismaz nodrošinātos un nenodrošinātos prasījumus. Dalībvalstis var arī paredzēt, ka darbinieki veido paši savu, atsevišķu kategoriju.
3. Tiesa vai administratīvā iestāde pārbauda kategoriju izveidi, kad tiek iesniegts lūgums apstiprināt pārstrukturēšanas plānu.
4. Ir uzskatāms, ka ietekmētās personas pārstrukturēšanas plānu ir pieņēmušas, ja katrā kategorijā ir sasniegts šo personu prasījumu vai dalības apmēra vairākums. Dalībvalstis nosaka, kāds vairākums ir nepieciešams pārstrukturēšanas plāna pieņemšanai, tomēr tas katrā ziņā nepārsniedz 75 % no katrā kategorijā pārstāvēto prasījumu vai dalības apmēra.
5. Dalībvalstis var noteikt, ka balsojums par pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu notiek, katrā kategorijā apspriežoties un vienojoties nepieciešamajam ietekmēto personu vairākumam.
6. Ja vienā vai vairākās balsošanas kategorijās, kuras nepiekrīt pārstrukturēšanas plānam, nav sasniegts nepieciešamais vairākums, plānu tomēr var apstiprināt, ja tas atbilst 11. pantā noteiktajām pārstrukturēšanas piespiedu piemērošanas prasībām.

10. pants

Pārstrukturēšanas plāna apstiprināšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ikviens turpmāk minētais pārstrukturēšanas plāns var kļūt saistošs iesaistītajām personām vienīgi tad, ja to apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde:
  - (a) pārstrukturēšanas plāns, kas ietekmē to ietekmēto personu intereses, kuras nepiekrīt pārstrukturēšanas plānam;
  - (b) pārstrukturēšanas plāns, kurā paredzēts jauns finansējums.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka nosacījumi, ar kādiem tiesa vai administratīvā iestāde pārstrukturēšanas plānu var apstiprināt, ir nepārprotami konkretizēti un ietver vismaz šādus nosacījumus:
  - (a) pārstrukturēšanas plāns ir pieņemts saskaņā ar 9. pantu un paziņots visiem zināmajiem kreditoriem, kurus tas, visticamāk, ietekmēs;
  - (b) pārstrukturēšanas plāns atbilst kreditoru interešu ievērošanas kritērijiem;
  - (c) jaunais finansējums ir nepieciešams pārstrukturēšanas plāna īstenošanai, un tam nav netaisnīgi nelabvēlīgas ietekmes uz kreditoru interesēm.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesas vai administratīvās iestādes var atteikties apstiprināt pārstrukturēšanas plānu, ja, objektīvi spriežot, šādam plānam nav izredžu novērst parādnieka maksātnespēju un nodrošināt uzņēmuma pastāvētspēju.
4. Ja, lai pārstrukturēšanas plāns kļūtu saistošs, tam ir nepieciešams tiesas vai administratīvās iestādes apstiprinājums, dalībvalstis nodrošina, ka bez liekas kavēšanās pēc tam, kad ir iesniegts lūgums to apstiprināt, bet katrā ziņā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc šāda apstiprināšanas lūguma iesniegšanas, tiek pieņemts attiecīgs lēmums.

11. pants

Pārkatēriju piespiedu piemērošana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārstrukturēšanas plānu, kuru nav apstiprinājušas visas ietekmēto personu kategorijas, tiesa vai administratīvā iestāde var apstiprināt pēc parādnieka priekšlikuma vai pēc kreditora priekšlikuma ar parādnieka piekrišanu un ka tas kļūst saistošs vienai vai vairākām kategorijām, kuras tam nepiekrīt, ja šis pārstrukturēšanas plāns:
  - (a) atbilst 10. panta 2. punktā minētajiem nosacījumiem;
  - (b) to ir apstiprinājusi vismaz viena ietekmēto kreditoru kategorija, kas nav akcionāru un dalībnieku kategorija vai jebkura cita kategorija, kura pēc uzņēmuma vērtēšanas nesāņemtu nekādu maksājumu vai citādu atlīdzību, ja tiktu piemērota parastā likvidācijas prioritārā secība;
  - (c) atbilst absolūtās prioritātes principam.
2. Dalībvalstis var mainīt plāna apstiprināšanai nepieciešamo ietekmēto kategoriju minimālo skaitu, kas noteikts 1. punkta b) apakšpunktā.

12. pants

Akcionāri, dalībnieki un biedri

1. Dalībvalstis nodrošina, ka maksātspējas iespējamības apstākļos akcionāri, dalībnieki un biedri, kuriem ir dalība parādnieka uzņēmumā, nevar nesamērīgi kavēt tāda pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu vai īstenošanu, ar ko tiktu atjaunota uzņēmuma pastāvētspēja.
2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, dalībvalstis var paredzēt, ka akcionāri, dalībnieki un biedri izveido vienu vai vairākas atsevišķas kategorijas un ka tie ir tiesīgi balsot par pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu. Šajā gadījumā uz pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu un apstiprināšanu attiecas 11. pantā paredzētais pārkategoriju piespiedu piemērošanas mehānisms.

13. pants

Tiesas vai administratīvās iestādes veiktā vērtēšana

1. Likvidējama uzņēmuma vērtību tiesa vai administratīvā iestāde nosaka gadījumā, ja pārstrukturēšanas plāns tiek apstrīdēts, apgalvojot, ka nav izpildīts kreditoru interešu ievērošanas kritērijs.
2. Uzņēmuma vērtību, kas balstās uz darbību turpinoša uzņēmuma vērtību, tiesa vai administratīvā iestāde nosaka šādos gadījumos:
  - (a) ja pārstrukturēšanas plāna pieņemšanai ir nepieciešams izmantot pārkategoriju piespiedu piemērošanu;
  - (b) ja pārstrukturēšanas plāns tiek apstrīdēts, balstoties uz apgalvojumu, ka ir pārkāpts absolūtās prioritātes princips.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgā nepieciešamības gadījumā vērtēšanas vajadzībām tiek iecelti pienācīgi kvalificēti lietpratēji, lai tie palīdzētu tiesai vai administratīvajai iestādei, tai skaitā gadījumā, kad kreditors apstrīd nodrošinājuma vērtību.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka 1., 2. un 3. punktā minētie apstrīdēšanas gadījumi var tikt iesniegti izskatīšanai tiesu iestādē vai administratīvajā iestādē, kas tiek lūgta apstiprināt pārstrukturēšanas plānu, vai lēmuma par pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu pārsūdzības ietvaros.

14. pants

Pārstrukturēšanas plāna sekas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārstrukturēšanas plāni, kurus apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde, ir saistoši katrai personai, kas identificēta plānā.
2. Pārstrukturēšanas plāns neietekmē kreditorus, kuri nav iesaistīti šā plāna pieņemšanā.

15. pants

Pārsūdzība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka lēmums par pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu, ko pieņēmusi tiesa, var tikt pārsūdzēts augstākas instances tiesu iestādē un ka lēmums par pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu, ko pieņēmusi administratīvā iestāde, var tikt pārsūdzēts tiesā.
2. Pārsūdzības izskata paātrinātā kārtībā.
3. Pārsūdzība par lēmumu, ar ko apstiprināts pārstrukturēšanas plāns, neaptur šāda plāna izpildi.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja pārsūdzība saskaņā ar 3. pantu tiek apmierināta, tiesa var:
  - (a) atcelt pārstrukturēšanas plānu; vai
  - (b) apstiprināt plānu un noteikt naudisku kompensāciju kreditoriem, kuri plānam nepiekrīt, ko maksā parādnieks vai kreditori, kuri balsojuši par plānu.

4. nodaļa

Aizsardzība attiecībā uz jaunu finansējumu, pagaidu finansējumu un citiem ar pārstrukturēšanu saistītiem darījumiem

16. pants

Aizsardzība attiecībā uz jaunu finansējumu un pagaidu finansējumu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka jauns finansējums un pagaidu finansējums tiek atbilstīgi veicināts un aizsargāts. Konkrētāk, jaunu un pagaidu finansējumu turpmāku maksātspējas procedūru kontekstā neatzīst par spēkā neesošu, par tādu, kas var tikt atzīts par spēkā neesošu, vai par neizpildāmu, jo šāda rīcība varētu kaitēt kreditoru kopumam, ja vien šādi darījumi nav veikti krāpnieciski vai ļaunticīgi.
2. Dalībvalstis turpmāku likvidācijas procedūru kontekstā var piešķirt personām, kas piešķir jaunu vai pagaidu finansējumu, tiesības saņemt maksājumu ar augstāku prioritāti salīdzinājumā ar citiem kreditoriem, kuru prasījumiem attiecībā uz naudu vai aktīviem citādi būtu augstāka vai vienāda prioritāte. Attiecībā uz šādiem gadījumiem dalībvalstis paredz, ka jaunam finansējumam un pagaidu finansējumam ir augstākas prioritātes rangs vismaz attiecībā pret parasto, nenodrošināto kreditoru prasījumiem.
3. Personas, kas pārstrukturēšanas procesa ietvaros piešķir jaunu finansējumu un pagaidu finansējumu, parādnieka pēcākas maksātspējas kontekstā ir atbrīvotas no civiltiesiskās, administratīvās un krimināltiesiskās atbildības, ja vien šāds finansējums nav piešķirts krāpnieciski vai ļaunticīgi.

17. pants

Aizsardzība attiecībā uz citiem ar pārstrukturēšanu saistītiem darījumiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka darījumi, kas veikti, lai virzītu tāda pārstrukturēšanas plāna apspriešanu, ko apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde, vai kas cieši saistīti ar šādu apspriešanu, turpmāku maksātspējas procedūru kontekstā netiek atzīti par spēkā neesošiem, par tādiem, kas var tikt atzīti par spēkā neesošiem, vai par neizpildāmiem, jo šāda rīcība varētu kaitēt kreditoru kopumam, ja vien šādi darījumi nav veikti krāpnieciski vai ļaunticīgi.
2. Šī 1. punktā minētā aizsardzība attiecas uz šādiem darījumiem:
  - (a) maksājums, ar ko sedz saprātīgas maksas un izmaksas saistībā ar pārstrukturēšanas plāna apspriešanu, pieņemšanu, apstiprināšanu vai īstenošanu;

- (b) maksājums, ar ko sedz saprātīgas maksas un izmaksas saistībā ar profesionālām konsultācijām par jebkuru pārstrukturēšanas plāna aspektu;
  - (c) darbinieku algu maksājums par jau paveiktu darbu;
  - (d) citi nepieciešami un saprātīgi maksājumi un izmaksas parasti veiktās komercdarbības ietvaros;
  - (e) tāds darījums kā jauns kredīts, finansiāls ieguldījums vai daļēja aktīvu nodošana, kas pārsniedz parasti veiktās komercdarbības ietvarus, veikts, apsverot pārstrukturēšanas plāna apspriešanu, un ir cieši saistīts ar to.
3. Dalībvalstis var paredzēt, ka 1. punktā minētā aizsardzība uz 2. punkta e) apakšpunktā minētajiem darījumiem attiecas vienīgi tad, ja tos apstiprina pārstrukturēšanas jomā praktizējošs speciālists vai tiesa, vai administratīvā iestāde.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka ikviens darījums, maksājums, parādsaistību kapitalizācija, galvojums vai nodrošinājums, kas veikts, lai virzītu tāda pārstrukturēšanas plāna īstenošanu, ko apstiprinājusi tiesa vai administratīvā iestāde, vai kas cieši saistīts ar šādu īstenošanu, netiek turpmāku maksātnespējas procedūru kontekstā atzīts par spēkā neesošu, par tādu, kas var tikt atzīts par spēkā neesošu, vai par neizpildāmu, jo šāda rīcība varētu kaitēt kreditoru kopumam, ja vien šāds darījums nav veikts krāpnieciski vai ļaunticīgi, neatkarīgi no tā, vai šāds darījums būtu uzskatāms par veiktu parasti veiktās komercdarbības ietvaros.

5. NODAĻA

Pārvaldes institūciju amatpersonu pienākumi saistībā ar preventīvās pārstrukturēšanas plāna apspriešanu

18. pants

Pārvaldes institūciju amatpersonu pienākumi

Dalībvalstis pieņem noteikumus, ar kuriem nodrošina, ka, ja pastāv maksātnespējas iespējamība, pārvaldes institūciju amatpersonām ir šādi pienākumi:

- (a) nekavējoties veikt pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu kreditoru, darbinieku, akcionāru (dalībnieku) un citu ieinteresēto personu zaudējumus;
- (b) pienācīgi ņemt vērā kreditoru un citu ieinteresēto personu intereses;
- (c) veikt saprātīgus pasākumus, lai izvairītos no maksātnespējas;
- (d) izvairīties no tīšas vai rupji neuzmanīgas rīcības, kas apdraud uzņēmuma pastāvētspēju.

III SADAĻA

UZŅĒMĒJU OTRĀ IESPĒJA

19. pants

Saistību dzēšanas iespējas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmējiem ar pārmērīgām parādsaistībām saskaņā ar šo direktīvu var tikt pilnā apmērā dzēstas parādsaistības.
2. Dalībvalstis, kurās pilnīga parādsaistību dzēšana ir atkarīga no tā, vai uzņēmējs veic parādu daļēju atmaksu, nodrošina, ka saistītais atmaksas pienākums ir balstīts uz uzņēmēja konkrēto stāvokli un it īpaši ir samērīgs ar viņa rīcībā esošajiem ienākumiem visā saistību dzēšanas laikposmā.

20. pants

Saistību dzēšanas laikposms

1. Laikposms, pēc kura uzņēmējam ar pārmērīgām parādsaistībām pilnā apmērā var tikt dzēstas parādsaistības, nepārsniedz trīs gadus, skaitot no:
  - (a) dienas, kurā tiesa vai administratīvā iestāde lēma par pieteikumu par procedūras uzsākšanu, ja procedūra beidzas ar uzņēmēja ar pārmērīgām parādsaistībām aktīvu likvidāciju; vai
  - (b) dienas, kurā sākās atmaksas plāna īstenošana, ja procedūra ietver atmaksas plānu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka saistību dzēšanas laikposma beigās uzņēmējam ar pārmērīgām parādsaistībām tiek dzēsti parādi un ka šai sakarā nav nepieciešams vēlreiz vērsties pie tiesas vai administratīvās iestādes.

21. pants

Diskvalifikācijas laikposms

Dalībvalstis nodrošina, ka, ja uzņēmējs ar pārmērīgām parādsaistībām panāk parādsaistību

dzēšanu saskaņā ar šo direktīvu, jebkāda diskvalifikācija, kas liedz uzsākt vai turpināt tirdzniecību, komercdarbību, arodu vai profesiju un kas ir saistīta ar uzņēmēja pārmērīgajām parādsaistībām, zaudē spēku vēlākais saistību dzēšanas laikposma beigās un ka šai sakarā nav nepieciešams vēlreiz vērsties pie tiesas vai administratīvās iestādes.

22. pants

Ierobežojumi

1. Atkāpjoties no 19., 20. un 21. panta, dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest normas, kas ierobežo iespējas izmantot saistību dzēšanu vai paredz ilgākus laikposmus pilnīgas saistību dzēšanas panākšanai vai ilgākus diskvalifikācijas laikposmus konkrētos, precīzi noteiktos apstākļos, ja šādi ierobežojumi atbilst vispārējām sabiedrības interesēm, it īpaši, ja:
  - (a) uzņēmējs ar pārmērīgām parādsaistībām parādsaistību uzņemšanās laikā vai parādu atgūšanas laikā attiecībā pret kreditoriem rīkojās negodīgi vai ļaunticīgi;
  - (b) uzņēmējs ar pārmērīgām parādsaistībām neievēro atmaksas plānu vai citas juridiskas saistības, kuru mērķis ir kreditoru interešu aizsardzība;
  - (c) saistību dzēšanas procedūra tiek izmantota ļaunprātīgi;
  - (d) konkrētā laikposmā saistību dzēšanas procedūra tiek izmantota atkārtoti.
2. Dalībvalstis var paredzēt ilgākus saistību dzēšanas laikposmus gadījumos, kad uz uzņēmēja ar pārmērīgām parādsaistībām galveno dzīvesvietu neattiecas aktīvu atsavināšanas iespēja, lai aizsargātu uzņēmēja ar pārmērīgām parādsaistībām un viņa ģimenes iztiku.
3. Dalībvalstis no parādsaistību dzēšanas var izslēgt konkrētas parādsaistību kategorijas, piemēram, nodrošinātus parādus vai parādus, kas izriet no kriminālsoda vai atbildības par neatļautu darbību, vai arī noteikt ilgāku saistību dzēšanas laikposmu, ja šāda izslēgšana vai ilgāks laikposms atbilst vispārējām sabiedrības interesēm.
4. Atkāpjoties no 21. panta, dalībvalstis var paredzēt ilgākus vai beztermiņa diskvalifikācijas laikposmus, ja uzņēmējs ar pārmērīgām parādsaistībām darbojas profesijā, uz kuru attiecas speciāli ētikas noteikumi, vai ja šādu diskvalifikāciju paredz tiesas nolēmums krimināllietā.

23. pants

Procedūru apvienošana attiecībā uz parādiem, kas saistīti ar profesiju, un personīgiem parādiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja uzņēmējam ar pārmērīgām parādsaistībām ir ar profesiju saistīti parādi, kas radušies viņa tirdzniecības, komercdarbības, aroda vai profesijas ietvaros, kā arī personīgi parādi, kas radušies ārpus šādas darbības, saistību dzēšanas nolūkā visi parādi tiek izskatīti vienā vienotā procedūrā.
2. Dalībvalstis var atkāpties no 1. punkta un noteikt, ka ar profesiju saistītie un personīgie parādi ir izskatāmi atsevišķās procedūrās, ar nosacījumu, ka šīs procedūras var tikt koordinētas, lai panāktu saistību dzēšanu saskaņā ar šo direktīvu.

IV SADAĻA

Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas efektivitātes palielināšanas pasākumi

24. pants

Tiesas un administratīvās iestādes

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesu un administratīvo iestāžu darbinieki, kuri izskata pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas lietas, sākotnēji un arī turpmāk tiek apmācīti līmenī, kas atbilst viņu atbildības jomām.
2. Neskarot tiesu neatkarību un Savienībā pastāvošās atšķirības tiesu sistēmas organizācijā, ja pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas lietas izskata tiesas, dalībvalstis nodrošina, ka šīs lietas tiek izskatītas efektīvi, nodrošinot procedūru ātru norisi, un ka atbildīgajiem tiesu darbiniekiem ir nepieciešamās speciālās zināšanas un specializācija.

25. pants

Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošie speciālisti

1. Dalībvalstis nodrošina, ka mediatori, maksātnespējas procesa administratori un citi praktizējošie speciālisti, kas iecelti pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas lietās, sākotnēji un arī turpmāk piedalās nepieciešamajā apmācībā, lai panāktu, ka to pakalpojumi attiecībā pret pusēm tiek sniegti iedarbīgā, objektīvā, neatkarīgā un kompetentā veidā.
2. Dalībvalstis ar līdzekļiem, kādus tās uzskata par atbilstošiem, veicina, ka pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošie speciālisti

izstrādā un ievēro brīvprātīgus rīcības kodeksus, kā arī veicina citus iedarbīgus pārraudzības mehānismus attiecībā uz šādu pakalpojumu sniegšanu.

26. pants

Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu iecelšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu iecelšanas, atcelšanas un atkāpšanās process ir skaidrs, prognozējams un taisnīgs un, konkrētāk, ka tas atbilst 2., 3. un 4. punktā izklāstītajām prasībām.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka kvalificēšanās nosacījumi un iemesli, kuru dēļ maksātnespējas procesa administratoru var atzīt par neatbilstošu iecelšanas kritērijiem, ir skaidri un pārredzami.
3. Ja pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošos speciālistus ieceļ tiesa vai administratīvā iestāde, dalībvalstis nodrošina, ka kritēriji attiecībā uz veidu, kādā tiesa vai administratīvā iestāde izraugās šos speciālistus, ir skaidri un pārredzami. Konkrētā lietā izraugoties pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošu speciālistu, pienācīgi ņem vērā praktizējošā speciālista pieredzi un speciālās zināšanas. Attiecīgā gadījumā praktizējošā speciālista izraudzīšanu apspriež ar parādniekiem un kreditoriem.
4. Pārstrukturēšanas un maksātnespējas procedūrās ar pārrobežu elementiem pienācīgi ņem vērā praktizējošā speciālista spēju sazināties un sadarboties ar ārvalstu maksātnespējas procesa administratoriem un tiesām vai administratīvajām iestādēm, kā arī minētā speciālista cilvēkresursus un administratīvos resursus.

27. pants

Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu uzraudzība un atalgojums

1. Dalībvalstis ievieš atbilstošas pārraudzības un regulēšanas struktūras, lai nodrošinātu, ka pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu darbība tiek atbilstoši uzraudzīta. Šī pārraudzība un regulēšana ietver arī atbilstošu un iedarbīgu regulējumu par to praktizējošo speciālistu sodīšanu, kuri nav izpildījuši savus pienākumus.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka pārstrukturēšanas, maksātnespējas un otrās iespējas jomā praktizējošo speciālistu ieturēto maksu apmēru reglamentē noteikumi, kuri stimulē to, ka procedūras tiek pabeigtas laikus un efektīvi, pienācīgi ņemot vērā lietas sarežģītību. Dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejamas atbilstošas procedūras ar iestrādātiem aizsardzības pasākumiem, lai nodrošinātu, ka strīdi par atlīdzību var tikt atrisināti laikus.

28. pants

Elektronisko saziņas līdzekļu izmantošana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka elektroniski var tikt veiktas šādas darbības (tai skaitā pārrobežu situācijās):
- (a) informēšana par prasījumiem;
  - (b) pārstrukturēšanas vai atmaksas plāna iesniegšana kompetentajā tiesā vai administratīvajā iestādē;
  - (c) kreditoru informēšana;
  - (d) balsošana par pārstrukturēšanas plānu;
  - (e) pārsūdzības iesniegšana.

V SADAĻA

Pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru uzraudzīšana

29. pants

Datu vākšana

1. Nolūkā ik gadu iegūt ticamus statistikas datus dalībvalstis vāc un dalībvalsts mērogā apkopo datus par šādiem elementiem:
- (a) uzsākto, notiekošo un pabeigto procedūru skaits šādā sadalījumā:
    - i) preventīvās pārstrukturēšanas procedūras,

- ii) maksātnespējas procedūras, piemēram, likvidācijas procedūras,
  - iii) procedūras, kas noslēdzas ar fiziskas personas parādsaistību pilnīgu dzēšanu;
- (b) procedūras ilgums no tās uzsākšanas līdz samaksas dienai sadalījumā pa procedūru veidiem (preventīvās pārstrukturēšanas procedūra, maksātnespējas procedūra, saistību dzēšanas procedūra);
  - (c) katra iznākuma veida īpatsvars katras pārstrukturēšanas vai maksātnespējas procedūras ietvaros, tai skaitā tādu procedūru skaits, kuras tika pieteiktas, bet netika uzsāktas, jo parādnieka mantas kopumā trūka pieejamu naudas līdzekļu.
  - (d) tiesas vai administratīvās iestādes noteikto procedūras izdevumu vidējais apmērs euro izteiksmē;
  - (e) naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji attiecībā uz nodrošinātiem un nenodrošinātiem kreditoriem (atsevišķi), kā arī attiecībā uz katru a) apakšpunktā minēto procedūras veidu – to procedūru skaits, kurās visu naudas līdzekļu atgūšanas rādītājs ir nulle vai nepārsniedz divus procentus;
  - (f) to parādnieku skaits, uz kuriem ir attiekušies a) apakšpunkta i) punktā minētā procedūra un uz kuriem trīs gadu laikā pēc šādas procedūras pabeigšanas attiecas jebkura no a) apakšpunkta i) un ii) punktā minētajām procedūrām;
  - (g) to parādnieku skaits, uz kuriem pēc šā punkta a) apakšpunkta iii) punktā minētās procedūras pabeigšanas attiecas cita šāda procedūra vai cita procedūra, kas minēta šā punkta a) apakšpunktā.

Pirmās daļas e) apakšpunkta vajadzībām naudas līdzekļu atgūšanas rādītāji neietver izmaksas, un anonimizētu datu ailēs norāda gan naudas līdzekļu atgūšanas rādītāju kopumā, gan naudas līdzekļu atgūšanas rādītāju ikvienam atsevišķam laikposmam līdz naudas līdzekļu atgūšanai.

2. Dalībvalstis 1. punktā minētos statistikas datus sniedz šādā sadalījumā:

- (a) attiecīgo parādnieku lielums (darbinieku skaita izteiksmē);
- (b) tas, vai parādnieki ir fiziskas vai juridiskas personas;
- (c) attiecībā uz saistību dzēšanu un ja attiecīgās valsts tiesību aktos ir paredzēta šāda nošķiršana – vai procedūras attiecas tikai uzņēmējiem vai arī uz visām fiziskām personām.

3. Dalībvalstis apkopo statistikas datus, balstoties uz 1. un 2. punktā minētajiem apkopotajiem datiem par pilnu attiecīgo kalendāro gadu, kas beidzas 31. decembrī, sākot ar datiem, kas savākti par pirmo pilno kalendāro gadu pēc [*īstenošanas pasākumu piemērošanas sākumdienu*]. Ik gadu līdz 31. martam pēc gada, uz kuru attiecas savāktie dati, šos statistikas datus iesniedz Komisijai, izmantojot standartveida datu sniegšanas veidlapu.

4. Komisija 3. punktā minēto datu sniegšanas veidlapu nosaka īstenošanas aktā. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 30. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

30. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulā (ES) Nr. 182/2011 minētajā nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

VI SADAĻA

Nobeiguma noteikumi

31. pants

Saistība ar citiem tiesību aktiem

1. Šī direktīva neskar šādus tiesību aktus:
  - (a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās;⁸⁰
  - (b) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem⁸¹; un
  - (c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem.⁸²
2. Šī direktīva neskar darbinieku tiesības, kas garantētas Direktīvās 98/59/EK, 2001/23/EK, 2002/14/EK, 2008/94/EK un 2009/38/EK.

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.).

⁸¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2002. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (OV L 168, 27.6.2002., 43. lpp.).

⁸² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

32. pants

Direktīvas 2012/30/ES grozījums

Direktīvas 2012/30/ES 45. pantam pievieno šādu 4. punktu:

“4. Dalībvalstis atkāpjas no 19. panta 1. punkta, 29. panta, 33. panta, 34. panta, 35. panta, 40. panta 1. punkta b) apakšpunkta, 41. panta 1. punkta un 42. panta prasībām, ciktāl un cik ilgi šādas atkāpes ir nepieciešamas, lai izveidotu preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā [...] [par preventīvās pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumu]*.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva [...] par preventīvās pārstrukturēšanas un otrās iespējas regulējumu (OV ...).”.

33. pants

Pārskatīšanas klauzula

Komisija ne vēlāk kā [*diena, kad aprit 5 gadi kopš dienas, kad sāk piemērot īstenošanas pasākumus*] un pēc tam ik pēc 7 gadiem iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, tai skaitā par to, vai būtu jāapsver papildu pasākumi pārstrukturēšanas, maksātspējas un otrās iespējas tiesiskā regulējuma konsolidēšanai un stiprināšanai.

34. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstis līdz [*diena, kad aprit 2 gadi kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas*] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas nepieciešami, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto normu tekstu.

Dalībvalstis minētās normas piemēro no [*diena, kad aprit 2 gadi kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas*]; izņēmums ir normas, ar kurām īsteno IV sadaļu: tās piemēro no [*diena, kad aprit 3 gadi kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas*].

Kad dalībvalstis pieņem minētās normas, tajās iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. To, kā izdarāma šāda atsauce, nosaka dalībvalstis.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmu to tiesību aktu galveno normu tekstu, kurus tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

35. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

36. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*